

Сабака — сябар чалавека?

Пра гэтар і страсныя пачуцці

Чым адгукнецца безбілетная пазездка

Выдаецца з 9 жніўня 1917 г.

СТАР 3

СТАР 4

СТАР 5

Ясныя памкненні, акрэслены шлях

НА АМАЛЬ 30 ПЫТАННЯЎ РАСІЙСКИХ ЖУРНАЛІСТАЎ АЛЯКСАНДР ЛУКАШЭНКА АДКАЗАЎ ШЧЫРА І АДКРЫТА

Прэс-туры прадстаўнікоў расійскіх рэгіянальных сродкаў масавай інфармацыі ў нашу краіну сталі ўжо добрай традыцыяй. Журналісты з расійскіх рэгіянаў імкнуцца трапіць у гату пазездку не толькі дзеля ўласных уражанняў аб Беларусі: яны ведаюць, што іх чакае шчырая гутарка з Прэзідэнтам Аляксандрам Лукашэнкам. Прэс-канферэнцыя кіраўніка Беларускай дзяржавы — неад’емная глаўная частка гэтай народнага дванаццаціга гадоў назад традыцыі.

Гэтым разам у прэс-канферэнцыі ўзялі ўдзел больш за сто прадстаўнікоў СМІ з 50 рэгіянаў Расіі. Напярэдадні журналісты знаёміліся з сацыяльна-эканамічным развіццём Віцебскай вобласці. Размова Аляксандра Лукашэнка з прадстаўнікамі СМІ доўжылася больш за пачынае гадзіну і была надзвычай вострай і цікавай. Гэтым спрыяла і палітычная сітуацыя, якая склалася ў суседніх, блізкіх нам краінах, і гатоўнасць беларускага лідара да адкрытага шчырага дыялогу.

Напачатку прэс-канферэнцыі Прэзідэнт папрасіў расійскіх журналістаў паказаць Беларусі аб’ектыўна: не перабольшваючы рэчаіснасць, але і не прымяняючы дасягненні. «Вас, дарагія браты-расіяне, прашу толькі аб адным: пакажыце нашу краіну без усялякіх прыкрас, прыхараўвання, але не так, як часам гэта робяць, на жаль, федэральныя сродкі масавай інфармацыі. У лепшым выпадку яны заноўваюць, што ёсць такая брацкая і самая блізкая для Расіі краіна, а ў горшым выпадку — вы ўсё бачыце самі, — сказаў кіраўнік Беларускай дзяржавы. — Таму я хацеў бы, каб нашы браты-расіяне даведліся пра Беларусь без прыхараўвання рэчаіснасці, але і не прымяняючы таго, што нам у гэтых складаных умовах удалося дасягнуць».

Аляксандр Лукашэнка звярнуў увагу, што падобныя прэс-туры журналістаў расійскіх СМІ па Беларусі праводзіцца ўжо 12 гадоў. Прэзідэнт Беларусі адзначыў іх станоўчы эффект у збліжэнні народаў дзвюх дзяржаў, у развіцці ўсебаковага супрацоўніцтва, узаемаарумення і добрасуладства. «Вы, вядома, пераканаліся, што расіяне ніколі не будучы і не павінны адчуваць сябе ў Беларусі чужымі людзьмі», — падкрэсліў Прэзідэнт. «Упэўнены, што кожны раз Беларусь адкрываецца вам як братарская, блізкая па духу краіна, здольная, можа быць, кагосьці і здзіўляць у добрым сэнсе слова, — сказаў беларускі лідар. — Думаю, што тыя з вас, хто часта бывае ў нас, ужо самі сталі трохі беларусамі». Аляксандр Лукашэнка выказаў асабліва ўдзячнасць тым журналістам, якія пераадолілі тысячы кіламетраў, каб прысутнічаць на прэс-канферэнцыі.

Прэзідэнт падкрэсліў, што заўсёды стараецца адказаць на ўсе пытанні шчыра і адкрыта. «Гэта галоўны прынцып нашай прэс-канферэнцыі. Так будзе і сёння», — запэўніў Аляксандр Лукашэнка.

АБ СИТУАЦЫІ ВА УКРАЇНЕ

«Нам трэба спакойнай стаўіцца сёння да таго, што адбываецца ва Украіне ў плане палітыкі. Вы ведаеце, яны заўсёды бурлілі напярэдадні выбараў, тым больш парламенцкіх. Тое, што яны сёння кажуць, гэта не значыць, што заўтра яны будуць праводзіць такую палітыку. Гэта натуральна. У нас у Беларусі гэтага няма, таму што ў нас зусім іншая становішча», — сказаў Прэзідэнт.

Акрамя таго, Аляксандр Лукашэнка адзначыў, што заўсёды знаходзіў агульную мову з украінскімі палітыкамі, якія былі ва ўладзе. Беларускім лідару не давалася працаваць з Леанідам Краўчуком. «Усіх іншых прэзідэнтаў я добра ведаў і вельмі цесна з імі супрацоўнічаў. І не толькі з Кучым і Януковічам, але і з Юшчанкам, з Турчынавым». Таксама Аляксандр Лукашэнка быў знаёмы з Пятром Парашанкам ашча да таго, як апошні стаў прэзідэнтам. «Я заўсёды падтрымліваў кантакты з гэтымі кіраўнікамі, хоць вельмі крытычна выказваўся па іх пазіцыі, калі яна не адпавядала нашай», — сказаў беларускі лідар.

Аляксандр Лукашэнка звярнуў увагу, што ў Расіі не заўсёды пазітыўна ўспрымаюць яго кантакты з украінскім бокам. «Гэта што, на шкоду Беларусі і Расіі? Што тут дрэннага? Апошнія падзеі ва Украіне паказалі, што нічога дрэннага няма», — падкрэсліў беларускі лідар. Прэзідэнт нагадаў, што паміж Расіяй і Украінай у апошні час паўсталі вельмі сур’ёзныя праблемы па супрацоўніцтве ваенна-прамысловых комплексаў. «Мне прыйшлося падключыцца да гэтых пытанняў», — адзначыў ён.

Даючы ацэнку таму, што адбылося ў суседзяў, Аляксандр Лукашэнка зазначыў: «Адбыўся антыканстытуцыйны пераварот. Хто вінаваты? Прэзідэнт Украіны Віктар Януковіч. Ён вінаваты. Толькі ён». Пры гэтым беларускі лідар падкрэсліў, што раней прама казаў Аляксандру Турчынаву, калі той выконваў абавязкі украінскага прэзідэнта, што падзеі ва Украіне былі менавіта антыканстытуцыйным пераваротам.

Гаворачы аб Майдане, кіраўнік дзяржавы заўважыў: «Памятаеце гэтую стральбу? У гэтай стральбе цяжка разабрацца. Нават вам — удэлівым журналістам. Калі пачынаецца сутыкненне, то цяжка разабрацца, хто ў каго страляе і з якой мэтай», — сказаў ён. Прэзідэнт Беларусі дадаў, што на гэтым фоне ідзе інфармацыйная вайна, калі кожны выкарыстоўвае падзеі ў сваіх мэтах. Акрамя гэтага, беларускі лідар звярнуў увагу, што ў цэлым украінскія падзеі прывялі да вялікіх чалавечых ахвяр, маштабы якіх да гэтага часу дакладна не вызначаны. «Прыйдзе час — людзі даведваюцца пра гэта ўсю праўду», — лічыць ён.

«Наша пазіцыя такая: бавяць дзеянні і гібель людзей на ўсходзе Украіны павінны быць спынены канчаткова і беспаваротна. Мы і так ужо ўскладнілі адносіны з Украінай да немагчымага! Ужо не проста эліты Украіны, а нават суперэліты, якія вельмі добра ставяцца да Расіі і да нас і залежныя ад Расіі і ад нас, кажуць, што мы сапсавалі адносіны з украінскім народам, з украінскай дзяржавай назаўсёды», — адзначыў Аляксандр Лукашэнка.

«Канфлікт ва Украіне можа быць вырашаны толькі шляхам перамоў. Пераможаў у гэтай вайне не будзе», — падкрэсліў беларускі лідар. «Менавіта таму, а не дзеля паўраў некіх міратворцаў, мы заўсёды ў іюды выступаем за дыялог і робім усё, што ў нашых сілах, каб спрыяць гэтым складанаму перамоўнаму працэсу», — адзначыў ён.

«Усе мы — беларусы, рускія, украінцы — вышлі, па сутнасці, з аднаго «нязды» — славянскага. Таму проста па-чалавечы бачоцца глядзець на тое, што адбываецца сёння ва Украіне», — заўважыў Аляксандр Лукашэнка. «Вядома, што ўб’іць клін у адносіны паміж нашымі

краінамі спрабуюць звонку, каб пасяляць варожасць і нянавіць у сэрцах гістарычна блізкіх і родных людзей духу народаў. Але пры гэтым і мы добрыя: мы для гэтага даём нагоду, а часам, як ва Украіне, стварам для гэтага глебу, для гэтага ціску звонку», — лічыць кіраўнік Беларускай дзяржавы.

«Неабходна заняцца аднаўленнем ва Украіне гарадоў і вёсак. Калі гэтага не зрабіць як мага хутчэй, наступствы могуць стаць сапраўды катастрофічнымі», — адзначыў Прэзідэнт Беларусі. «Ужо тысячы бежанцаў з Украіны прыехалі ў Расію і Беларусь, ратуючы ўласнае жыццё і жыццё сваіх дзяцей. І мы не маем права адмахнуцца ад гэтых людзей. Мы павінны па-братэрску, па-суседску ім дапамагчы. Тым больш гэта нашы людзі, якія не чужыя нам».

Аляксандр Лукашэнка нагадаў, што ў Беларусі было прынятае рашэнне аб рэалізацыі дарожнай карты для сацыяльнай развіццёвай бежанцаў з суседняй краіны. «І, наколькі я ведаю са сродкаў масавай інфармацыі, у асноўным гэтыя бежанцы вельмі станоўча ўспрынялі нашы сустрэчныя дзеянні па іх падтрымку», — заўважыў Прэзідэнт Беларусі.

Гаворачы пра самааб’яўлення рэспублікі на паўднёвым усходзе Украіны, Аляксандр Лукашэнка сказаў: «Давайце не будзем цяжкімі адзін перад адным: калі б не Расія, то дні ДНР і ЛНР былі б злічаны даўно. Расія проста вымушана (ці не вымушана, але я лічу, што вымушана) абараняць і падтрымліваць гэтыя тэрыторыі. Па розных прычынах. Пачынаюцца ад уласнага іміду, рыўкіну і заканчваючы самым святым — там жыюць браты, і ў будзе Расія іх кінуць не можа», — сказаў кіраўнік дзяржавы.

Аляксандр Лукашэнка нагадаў, што калі ўкраінскі канфлікт толькі пачынаўся і будаваліся барыкады пры пераходзе з Крыма ва Украіну, ён заўважыў аб недапушчальнасці пачатку ваенных дзеянняў і матываваў гэта тым, што ў адваротным выпадку «мы пазым гульцам на міжнароднай арэне або пазым дзяржавам так дапамажам і дагодзім, што далей няма куды». На думку Прэзідэнта, на украінскай тэрыторыі першалачаткова не збіралася ў адкрыты ваяваць глабальныя гульты, якія маглі б супрацьстаяць Расіі. «Напрыклад, Амерыка ніколі не пойдзе на сутыкненне ў адкрыты, але некаторыя дзяржавы і блокі вельмі будуць зацікаўлены ў тым, каб мы ўласнымі рукамі перабілі аднаго», — сказаў беларускі лідар.

Акрамя таго, па яго словах, раней ужо выказвалася думка пра тое, што шляхам канфлікту ва Украіне ствараецца глабальная варонка ў цэнтры Еўропы, якая будзе

Прэс-канферэнцыя Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь А. Г. Лукашэнка з расійскім рэгіянальным СМІ

заягваць дзяржавы і, у прыватнасці, славян у ваенныя дзеянні. «Не паслухалі — вось і адбылася гэтая бойня», — адзначыў Аляксандр Лукашэнка.

Пры гэтым беларускі лідар падкрэсліў, што калі ў крытычны момант у адрас Беларусі ў сувязі з пазначанай пазіцыяй краіны паступілі прапановы выступіць у якасці міратворчай пільціцы, ён адназначна падтрымаў гэтую ідэю. «Я сказаў: добра. Толькі скажыце, што зрабіць, і я зраблю. Не я выступіў міратворцам, не трэба мне лаўры чужыя прыпісваць, — падкрэсліў кіраўнік Беларускай дзяржавы. — Я не прымаю гэтай вайны, і не толькі таму, што там гінуць ні ў чым не вінаватыя дзеці і старыя, а таму, што гэта прычына глабальнага канфлікту, варонка, пра якую я сказаў».

Аляксандр Лукашэнка адзначыў, што для ўрэгулявання украінскага крызісу ў Мінску не раз збіралася кантактная група, для работы якой былі створаны спрыяльныя ўмовы. «Мы далі магчымае для размовы, — сказаў ён. — І мы павінны ў гэтых адносінах падзякаваць еўрапейцам, што яны пагадзіліся ў «апошняга дыктатара Еўропы» ўсё ж такі сабрацца і пагаварыць».

Паводле слоў Беларускага лідара, на самым пачатку канфлікту ў яго быў свой план яго ўрэгулявання. Прэзідэнт расказаў, што, калі яму патэлефанавалі пазым людзі з пытаннем, якім чынам магчыма стабілізаваць сітуацыю ва Украіне, ён заявіў, што ў Беларусі ёсць уласнае бачанне і план вырашэння украінскага канфлікту. «Але я сказаў, а прышло гаварыць пра гэта не будзе, а прышло свайго чалавека (гэта быў міністр замежных спраў), ён выкладзе наш план. І Захад гэты план не прыняў, хоць я запэўніваў, што мы стабілізуем там становішча. Не ўдаючыся ў падрабязнасці, я гэта прапаноўваў і Расіі, Расія яго (план. — Заўвага БЕЛТА) адхіліла», — сказаў Аляксандр Лукашэнка.

«Я папярэджаў, што ў хуткім часе адбудзецца сутыкненне ва Украіне дзвюх магутных сіл. Дапускаецьнішчэння краіны некалькі, але план Беларусі прыняты не быў, значыць, гэтага была камусьці патрэбна», — адзначыў кіраўнік дзяржавы.

Кажды пры план Беларусі па вырашэнні украінскага канфлікту, які ў свой час не быў прыняты ні Захадам, ні Расіяй, Прэзідэнт адзначыў: «Я гатовы быць вельмі далёка пайсці, аж да выкарыстання сваіх Узброеных Сіл для таго, каб развесці канфліктуючыя бакі», — сказаў ён, дадаўшы пры гэтым, што такая мера магла быць скарыстаная ў самым пачатку канфлікту.

Цяпер, паводле яго слоў, на паўднёвым усходзе Украіны «такія мітусня, што ўвогуле няма з кім размаўляць». Прэзідэнт падкрэсліў, што на гэтым этапе пасылаць у гэтую кропку свае войскі, нават у мірных мэтах, было б занадта рызыкальна, таму што ў канфілікце задейнічыны сілы, якія наогул нікому не падпарадкоўваюцца і кіраваць якімі немагчыма.

Пры гэтым Аляксандр Лукашэнка адзначыў, што, нягледзячы на перастэркі, якія працягваюцца, і барацьбу за аэрапорт у Данецку, пазітыўныя зрухі па ўрэгуляванні украінскага крызісу ўсё ж ёсць, і гэтым ямаля спрыялі вынікі працы кантактнай групы, якая збіралася ў Мінску ў складзе Расія — Украіна — АБСЕ з удзелам прадстаўнікоў самаабвешчаных рэспублік. «Але чаму, тым не менш, гэтыя перастэркі

кі ідуць? Калі б не было парламенцкіх выбараў, працэс (мірны. — Заўвага БЕЛТА) ішоў бы хутчэй. Палітычны аспект выбараў ва Украіне вельмі ўплывае на цяперашні стан спраў», — лічыць ён.

Беларускі лідар растлумачыў, што ў святле украінскага канфлікту многім палітыкам хочацца захаваць свой твар і паказаць, што яны гатовыя ваяваць да канца, каб захаваць тую ці іншую частку тэрыторыі краіны, хоць і ведаюць, што ў выніку ваенных дзеянняў гінуць ні ў чым не вінаватыя людзі. «Можа, і трэба твар захаваць, але толькі не ў гэтай сітуацыі. Я гэтага не вітаю і не разумею», — сказаў Прэзідэнт.

Пры гэтым Аляксандр Лукашэнка чарговы раз падкрэсліў, што перспектывы вырашэння канфлікту ва Украіне ваенным шляхам няма. Ён таксама дадаў, што ніколі не падзяляў украінскі народ на заходні і ўсходні. І ў абедзвюх частках краіны, роўна як і за яе межамі, ёсць людзі, якія замяшаны ў канфілікце і ваююць на тэрыторыі Украіны за грошы.

Аляксандр Лукашэнка прызнаў, што складана прагназаваць, што ён стаў бы рабіць, будучы кіраўніком украінскай дзяржавы, паколькі трэба быць глыбока ўцягнутым у тую працэсу, якія там адбываюцца.

«Але я лаўлю сябе на думцы, што наўрад ці мне ўдалося б рэалізаваць жорсткі курс, на які я быў бы настроены ў тую працэсу», — адзначыў беларускі лідар.

На яго думку, Украіне варты прыбраць ад улады алігархіяныя кланы. «Трэба пераадолець усе алігархіяныя кланы, прыбраць іх ад улады. Гэта перш за ўсё. Але трэба на кагосьці абаяпаціцца. Але там без сілавых структур не абдысцешся. А іх няма. Дзе іх узяць? — сказаў Аляксандр Лукашэнка. — Бо ва Украіне няма людзей, здольных на гэта, але патрэбны час, каб іх сабраць вакол сябе і глядзець, каб цябе не прыбралі і не прыстрэлілі раней, чым ты іх зберэш».

Самае галоўнае, лічыць Аляксандр Лукашэнка, — заручыцца падтрымкай насельніцтва. «Трэба падняць народ, каб ён цябе падтрымаў, — лічыць Прэзідэнт Беларусі. — Як гэта зрабіць? Хоць для гэтага ёсць вельмі шмат прычын: людзі напакутаваліся там. Але ці пойдучы, не пойдучы пасля гэтай крыві... Таму вельмі цяжка сёння казаць пра тое, што б ты зрабіў як прэзідэнт».

«І Парашанка ж не дурыны чалавек, і ў яго людзі разумныя, і напэўна, яны бачаць гэтыя праблемы, але чаму не ідуць гэтым шляхам? Ці не хочучы, не могуць, ці разумеюць, што гэта немагчыма. Гэта значыць, трэба быць у гэтым катле, каб намеціць шляхі выхадку з яго. Таму я не спяшаўся б, далусцім, сёння даваць нейкі рэкамендацыі», — дадаў беларускі лідар.

АБ СТРАТЭГІЧНЫМ ПАРТНЁРСТВЕ

Беларусі і Расія перад новымі пагрозамі павінны быць згуртаванымі як ніколі і па-партнёрску вырашаць усе рознагалосы, лічыць Аляксандр Лукашэнка. «Цяпер не час «шчыпаць» адзін аднаго па дробязях, успамінаць старыя крывыдзі ці ўносіць нервоваасць у нашы адносіны па надуманых падставах», — адзначыў беларускі лідар.

«Вы судуюна бачыце, што сёння адбываецца на планеце, што ўлітаральна трасе ад міжусобіі і ўзброеных канфліктаў. Гэта вынікі рэалізацыі той «стратэгіі кіраванага хаосу», якая наносіць сур’ёзны ўрон многім дзяржавам розных кантынентаў, на жаль, уключаючы сёння і Еўропу. Мы таксама ведаем, што кіруючы гэтым хаосам, хто стварае, хто вырашае такім чынам свае праблемы за кошт дэстабілізацыі велізарных рэгіянаў і наццоўвання адных народаў на другія», — сказаў кіраўнік Беларускай дзяржавы.

СТАР 2

Фотарэпартаж БЕЛТА

ХРОНІКА АПОШНІХ ПДЗЕЙ

На барацьбу з вірусам Эбола патрэбен \$1 млрд

Генеральны сакратар ААН Пан Гі Мун зноў выказаў занепакоенасць імклівым распаўсюджваннем віруса Эбола ў краінах Заходняй Афрыкі. «Эбола — велізарная неадкладная глабальная праблема, якая патрабуе маштабных і тэрміновых захадаў у адказ», — заявіў кіраўнік ААН. — Дзясяткі краін правялі салідарнасць з ахопленымі Эболай краінамі, аднак мер, што прымаюцца, недастатковы. Нам трэба больш урачоў, медысэцяр, абсталявання, цэнтраў лячэння і сродкаў эвакуацыі хворых. Я заклікаю міжнародную супольнасць выдаткаваць \$1 млрд. Гэта дапаможа павярнуць тэндэнцыю і дасягнуць нашай мэты — да 1 снежня запавольць тэмпы распаўсюджвання віруса».

Банкаўская тайны ў Еўропе больш не існуе

Міністры фінансаў краін Еўрасаюза ўгаднілі закон, які патрабуе ад усіх 28 краін ЕС раскрываць інфармацыю аб банкаўскіх кліентах і іх даходах, піша Financial Times. Як заявіў еўракамісар па пытаннях падаткаабкладання Альгьрдас Семета, банкаўская тайна ў ЕС больш няма, прынятыя захады абяцаюць поўную празрыстасць падатковай сістэмы ў Еўропе. Супраць гэтага закону на працягу гадоў выступалі Люксембург і Аўстрыя, вядомыя як «падатковыя гаваны». Гэтыя краіны аднымі з апошніх прагаласавалі за абмен інфармацыяй аб любых відах даходаў замежных грамадзян у краінах Еўрасаюза. Паводле новага закону, банк і ўсіх краін ЕС будучы абавязаны аўтаматычна адпраўляць кліенцкія звесткі падатковым уладам той краіны, грамадзянінам якой з’яўляецца кліент. Закон уступіць у сілу ва ўсіх краінах ЕС у 2017 годзе. Выключэнне зроблена толькі для Аўстрыі, якая папрасіла дадатковы год для стварэння сістэмы абмену інфармацыяй з банкамі.

Яшчэ адна краіна ўводзіць абавязковы прызыў у армію для жанчын

Парламент Нарвегі ўхваліў закон, згодна з якім нарвежскія жанчыны абавязаны будучы служыць у войску, паведамляюць інфармагенцыі. Нарвегія стане першай краінай у Еўропе, якая прызывае на абавязковую службу жанчын. Тэрмін службы складзе ад 7 да 19 месяцаў. Усе жанчыны карацельства, якія нарадзіліся ў 1997 годзе і пазней, будуць абавязаны адслужыць ва ўзброеных сілах па прызначэнні 19-гадовага ўзросту. Заканчавецца прызыўны ўзрост толькі ў 44 гады.

Доля жанчын ва ўзброеных сілах Нарвегі сёння не перавышае 13%. Да прыняцця новага закону ў Нарвегі, які ў большасці еўрапейскіх краін, жанчыны маглі добраахвотна запісацца на службу ва ўзброеныя сілы. Усеагульны вайсковы абавязак для жанчын уведзены ў Ізраілі, Паўночнай Карэі і Малайзіі.

ПАДРАБЯЗНАСЦІ

Прэпараты ад кашлю — пустая трата грошай?

Некаторыя інгрэдыенты такіх лекаў сапраўды паляпляюць стан у цэлым, знімаючы закладзенасць носа і гарачку. Аднак самы дзейсны метада пазбаўлення ад кашлю — хатнія сродкі з лімонам або мёдам, піша The Daily Mail. Справа ў тым,

што хутка пазбавіцца ад кашлю, справакаванага віруснай інфекцыяй, нельга. Ён сам пройдзе, калі імунітэт цалкам справіцца з вірусам, выдаліўшы яго з цела. Па словах доктара Ціма Баларда, віце-старшыні Каралеўскага каледжа ўрачоў агульнай практыкі, многія з разрэкламаваных лекаў супраць кашлю да таго ж змяшчаюць шмат цукру. Напрыклад, у тыднёвай дозе для дарослага столькі ж цукру, што і ў пяці батончыках Mars. У сваю чаргу, абаронцы лекавых сродкаў апраўджаюць іх прэпараты зусім і не павінны пазбаўляць ад кашлю. Яны проста здымаюць лабчыныя сімптомы. Балард прызнае, што некаторыя лекі могуць дапамагчы. Але калі кашаль не прайшоў менш чым за 3 тыдні, трэба ісці да ўрача. Трывожнымі сімптомамі таксама з’яўляюцца кроў пры кашлі, дыхавіца, гарачка, збытанасць сьвядомасці.

3 першых вуснаў

«Я адчуваю сябе тут у Бяспецы...»

А Мінск падаўся блогеру вельмі харызматычным

Штогадовай прэс-канферэнцыі Прэзідэнта Беларусі для прадстаўнікоў рэгіянальных сродкаў масавай інфармацыі Расіі заўсёды папярэдняе невялікая вандручка па Беларусі. На гэты раз расійскія журналісты пабывалі ў Віцебскай вобласці і наведалі некалькі гарадоў — Віцебск, Полацк і Наваполацк. Карэспандэнт «Звязды» вандраваў разам з калегамі і пасля прыезда ў Мінск пацікавіўся іх уражаннямі ад краіны.

Дзмітрый ЯФІМАЎ, карэспандэнт тэлеканала «Каскад» (Калінінградская вобласць):

— Самая першыя мае ўражанні звязаны з выключнай чысцінёй. Прычым і ў Мінску, і ў раёнах. Уразаў спакой, які пануе навокал. Заўважна рука прафесійнага кіраўніка — паўсюль парада. Мне спадабалася, што краіна памятае аб сваіх традыцыях і гісторыі. А мы добра ведаем, што дзяржава, якая не павяжае сваю гісторыю, не мае будучыні. Асабліва гэта тычыцца Вялікай Айчыннай вайны. Спадабалася, як вядзецца сельская гаспадарка. Пабывалі на сучаснай малочнай ферме з рэбатамі — нават у гэтай сферы ўкараняюцца сучасныя тэхналогіі. Не кажучы ўжо пра Парк вышэйшай тэхналогіі. У сувязі з гэтым мяне вельмі цікавіць супрацоўніцтва Беларусі і Калінінградскай вобласці. 3-за санкцый Еўрасаюза і расійскага эмбарга наш рэгіён застаўся адзіным. Мы адарваны ад вялікай Расіі, а Еўропа ўжо нічога не пастаўляе, як раней. Наша сельская гаспадарка дрэнна развітая, бо раней хапала імпарту. І цяпер мы павінны развіваць сваю сельгасвытворчасць — пры гэтым ёсць сэнс выкарыстаць беларускія плоды. Акрамя таго, важнае для нас пытанне — пастаўкі беларускай прадукцыі ў Калінінград, каб у нас не было дэфіцыту і высокіх цен. І, нарэшце, хачу падзякаваць за выдатную арганізацыю прэс-тура.

СТАР 2

Ясныя памжненні, акрэслены шлях

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

«У гэты няпрсты час, я ўпэўнены, беларусам і расіянам трэба быць разам. Перад тварам новых пагроз мы павінны быць згуртаванымі як ніколі, мы павінны быць гатовы падставіць адзін аднаму плячо, па-партнёрску вырашаць усё рознагалосі. Нам трэба быць абавязкова моцнымі, не саромецца адстойваць свае інтарсы разам — як эканамічны, так і палітычны. Нашы народы павінны жыць у годзе», — падкрэсліў Аляксандр Лукашэнка.

На яго думку, гэтаму вучаць і гістарычныя ўрокі Вялікай Айчыннай вайны, 70-годдзе Перамогі ў якой будзе ўрачыста адзначацца 9 мая 2015 года. «Нельга забываць, што толькі дзякуючы адзінству нашых народаў мы выстаялі пад ударамі фашысцкіх полчышчаў, разграмілі ворага ў яго ж лагаве і вызвалілі Еўропу, выратавалі ўвесь свет ад націзму, усё чалавецтва ад прыгнёту. Яшчэ раз падкрэслію — наша сіла ў адзінстве і згуртаванасці!» — сказаў беларускі лідар.

Аляксандр Лукашэнка адзначыў, што Беларусь выконвае дамоўленасці з Расіяй у рамках Саюзнай дзяржавы, Мытнага саюза, Адзінай эканамічнай прасторы і АДКБ. «І разам адэкватна рэагую на актыўнасць нашых праціўнікаў ля нашых межаў, якая расце», — сказаў ён.

«Мы адстойваем эканамічныя інтарсы Расіі, пералічылі спробы ўвозу заходніх тавараў, якія трапілі пад эмбарга. Ідзем насустрача нашым партнёрам па пытанні замашчэння такой прадукцыі беларускімі таварамі, што асабліва актуальна, напрыклад, для Калінінградскай вобласці, улічваючы яе асаблівасце геаграфічна-становае», — адзначыў Прэзідэнт Беларусі.

«Мы дзейнічаем у духу саюзніцкіх адносін і стараемся ў сілу нашых дэлегатаў не бязмяжковы магчымасцю забяспечыць вас якаснымі беларускімі прадуктамі харчавання і сельскагаспадарчымі. У Расіі на іх існуе высокая попытка», — падкрэсліў беларускі лідар.

«Не думайце, што я баюся, як некаторыя ў Расіі кажуць (а асабліва ў нас тут — наша апазіцыя, нашы нацыяналісты мяне паховаюць), што сёння — Украіна, заўтра — Беларусь, паслязаўтра — Казакстан ці наадварот. Лухта поўная. У нас нават не разглядаюцца на палітычным узроўні падобныя варыянты. Я не дапускаю, каб Беларусь стала карговай дзяржавай, у якой Расія забір частку тэрыторыі або ўсю. Такага няма», — заявіў Аляксандр Лукашэнка.

Пры гэтым Прэзідэнт нагадаў, што ў 1994 годзе ў Будапешце прайшла канферэнцыя, на якой у тым ліку Беларусь і Украіна з боку Вялікабрытаніі, Расіі і ЗША былі дадзены гарантыі па захаванні тэрытарыяльнай цэласнасці ў абмен на вывад ядзернай зброі. Гэта значыць, фактычна была абвешчана пераўраўнаванне межаў Беларусі, Казакстана і Украіны, якія былі на той момант. Аляксандр Лукашэнка нагадаў, што часта ў Расіі гавораць аб няправільным крокі Мікіты Хрушчоў, які перадаў Крым СССР, а значыць, трэба забраць паўвостраў наадварот. «Гэта не маўляць», — заявіў Прэзідэнт Беларусі. Ён яшчэ раз нагадаў, што ў 1994 годзе былі дадзены гарантыі тэрытарыяльнай цэласнасці.

Аднак, закранючы сітуацыю з Крымам, Аляксандр Лукашэнка прапанаваў зладзіць, чаму Расія пайшла на такі крок. Ён нагадаў, што ўжо раней звяртаў увагу журналістаў украінскага СМІ на тое, што Крым быў здадзены практычна без бою. «Чаму вы (украінцы). — **Заўвага БЕЛТА**) не ваявалі за гэты Крым? Чаму вы яго аддалі Расіі без адзінага стрэлу? Значыць, вы не лічыце, што гэта ваша тэрыторыя», — сказаў Прэзідэнт Беларусі.

Аляксандр Лукашэнка задаў рытарычныя пытанні: «Навошта вы накіравалі вастрыё сваёй рэвалюцыі супраць нашых людзей — рускіх і рускамоўных беларусаў? Навошта вы пачалі забараняць рускую мову? Што, больш не было праблем? Вы пачалі пагражаць жыццю гэтых людзей? Кіраўнік дзяржавы закрываў і іншы аспект крымскай праблемы: «Вы што, хацелі размясціць у Крыме падраздзяленні НАТО? Вы ведаеце нашу пазіцыю. Таму шукаеце прычыну не ў Расіі, а ў сябе. Вы бы мінімум далі нагоду для таго, каб Расія далучыла Крым».

Акрамя гэтага, Прэзідэнт Беларусі адзначыў, што сітуацыя ў Крыме можа ускладніцца з-за таго, што перарваны традыцыйныя камунікацыі і каналы забеспячэння паўвострава. Гэтая праблема пагаршаецца з набліжэннем зімы. Хоць Расія, маючы вялікія рэсурсы, будзе рабіць усё, каб забяспечыць Крым, але для Расійскай Федэрацыі гэта будзе цяжкай ношай. «І гэта трэба мець на ўвазе, калі некаторыя робяць заявы, што Расія хоча адхапіць яшчэ і Усходнюю Украіну», — сказаў Аляксандр Лукашэнка. Ён падкрэсліў, што пытанне нават не ў самім далучэнні чужой тэрыторыі, а ў тым, што будзе наступна.

Вяртаючыся да тэмы вываду ядзернай зброі і канферэнцыі 1994 года, беларускі лідар растлумачыў: «Я ўжо да-факта вымушаны быў выконваць тры абавязальствы па вывадзе ядзернай зброі, якія мы ўзлілі (да абрання Аляксандра Лукашэнка на прэзідэнцкі пост. — **Заўвага БЕЛТА**). Я быў катаржыяна супраць гэтага. Сама жорсткае ціск, які я адчуваў, затрымліваючы вывад ядзернай зброі, ішоў з боку расійскага кіраўніцтва». Ён дадаў, што гаворка ідзе не толькі пра Барыса Ельцына, але і пра яго акружэнне. Ціск заключавалася, у прыватнасці, ў пагроззе перакрціць пастаўкі газу і нафты. Пры гэтым Аляксандр Лукашэнка адзначыў, што ЗША былі выгнаны сабраць ядзерную зброю з постсавецкіх рэспублік у адным месцы — на тэрыторыі Расіі. Амерыканскія кіраўніцтва лічыла, што зможа лёгка дамаўляцца з Ельцыным. «Гэта быў занадта прымітыўны погляд. Ельцын быў не той чалавек, які гатовы быў здаць інтарсы Расіі».

«Я АДЧУВАЮ СЯБЕ ТУТ У БЯСПЕЦЫ...»

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)
Марына ШАНДАРАВА, карэспандэнт газеты «Тверские ведомости» (Цярская вобласць):

— Я ўбачыла вельмі сучасную краіну, у якой гарманічна спалучаецца мінулае, сучаснасць і будучыня. Не ведаю, як вы змоглі гэтага дасягнуць. Не магу гэтага зразумець. Мы наведвалі судожны горад Віцебск. Я ўжо бывала ў ім у 1990-я гады. І я заўважыла, як ён змяніўся. Гэта сапраўды еўрапейскі горад. А яшчэ не заўважыла ў вас «духу нажывы». Я так мена падбадаецца. Я не ўбачыла вялікага сацыяльнага распаўнення. Мы жывяць не толькі дзеля грошай. І я адчуваю сябе тут у бяспецы. А таксама людзі ў вас аб'яднаны. Гэта вельмі добрае кашце. Беларуская нацыя мае выразныя прыкметы ідэнтычнасці. Зразумела, што ёсць незадаволеныя, але краіна рухаецца наперад, і вельмі ўпэўнена. Цяпер я разумю, чаму некаторыя мае калегі пераехалі жыць у Беларусь. Больш вельмі ўражана Музеям гісторыі Вялікай Айчыннай вайны. Абавязкова буду пра яго расказаць і прапанаваць наведаць. Расійскай школьнікі павінны яго ўбачыць. Вы малайчы — вы выхоўваеце з моладзі патрыятызм.

Аляксандр КОЗЬМІН, блогер, удзельнік супольнасці блогераў Паўночна-Заходняй Расіі і Санкт-Пецярбурга «Твжжжжжж» (г. Санкт-Пецярбург):

— Я ўражаны вашай гасціннасцю. Вельмі спадабаўся Мінск. Нават болей, чым Пецяр. З пункту гледжання фатэграфіа ці мастацка, Мінск выглядае больш харызматычна. Я быў на Далёкім Усходзе, у Карэліі, у Цярской вобласці, Маскве, Пецеры — і такога не бачыў. Мінск асабліва. І ў мяне вялікае жаданне прайсці па горадзе, адчуць яго нагамі. Раёны, аддаленыя ад сталіцы, уразілі мяне прасторы стэртыльнай чысціні. Для мяне загадка, які гэта ўдаецца. Прыемна, што вы не перайшлі цалкам на райкі «дзікага капіталізму». Вам у гэтым вельмі паспяхліва. Уразіў сацыяльны тэрытарыяльны цэнтр у Наваполацку. Я не магу ўявіць сабе, каб у нас бясплатна займаліся дзецьмі з асаблівасцямі развіцця. А яшчэ ўдзячны вам за пазіцыю па Украіне. Гэта вельмі важна, хадзіць і цяжка. У гэтым і заключаецца брацкая дапамога.

Уладзіслаў КУЛЕЦКІ, фота аўтара.

Паверце, я вельмі добра гэта ведаю. Але Расія была тады слабая, таму ёй дыктавалі умовы», — сказаў Аляксандр Лукашэнка.

Закранючы пытанне вызначэння статусу Крыма, Прэзідэнт адзначыў, што прасіць не аказаць на яго ціску. «Не трэба мяне дзясубіць, як па Абхазіі», — сказаў кіраўнік дзяржавы. «Вы толькі што сказалі, што вам, расіянам, і кіраўніцтву Расіі такі пасярэднік патрэбен. Таму вы мяне не вельмі напружываеце па Крыме — і будзе пасярэднік захававаць я мага даўжэй», — адзначыў Аляксандр Лукашэнка.

Кіраўнік беларускай дзяржавы не выключыў, што «некалі нейкае пытанне паўстане». «Але ў плане вызначэння — мы вызначыліся даўно. Нашу пазіцыю я вам выказаў. За выключэннем нюансаў, гэта была закрытая тэма перамоў у Пуціным, тады я яму проста сказаў мае пазіцыі па Крыме і як бы там дзейнічаць, і што трэба было зрабіць, але сёння, прабачце, я пра гэта скажаць не магу», — адзначыў Аляксандр Лукашэнка.

Прэзідэнт Беларусі падрабязна распавёў аб сітуацыі, якая складвалася ў свой час у дачыненні да прызнання Абхазіі, адзначыўшы, што, магчыма, гэта пральце святло і на пытанне па Крыме. Па словах кіраўніка беларускай дзяржавы, пазіцыя Захаду ў дачыненні да Беларусі ў выпадку прызнання Абхазіі была ясная.

«Мы паклалі тагачаснаму Прэзідэнту Мядведзеву спіс на стол: мы заўтра прызнаем Паўднёвую Асецію і Абхазію — вось што здарыцца. Амаль тое, што цяпер адбываецца з Расіяй пры санкцыях, толькі ў квадраце. Я кажу: «Вось, што будзе: долара не будзе, нам закрываюць усё, усюды. Скажыце: як вы дапаможаце мне? У адночкі — гэта ўсё, дзяржавы няма!» — адзначыў Аляксандр Лукашэнка. «Але калі гэта для вас вельмі важна (а гэта лёгка было пытанне для Расіі, як гэта потым і аказалася, не ведаю, навошта было нас напружваць па гэтым пытанні) — я гатовы, вы нашы саюзнікі. Але вы гатовы падставіць плячо? — працігнуў Прэзідэнт Беларусі. — Не гатовы. Нават абмяркоўваць не гатовы».

«Расіяне аказаліся не здольнымі нас падтрымаць у гэтай сітуацыі. Таму што відэачыны быў бы выпад супраць Захаду — падтрымка Беларусі. Расія не хацела ісці на канфіліт з Захадам з-за Беларусі», — растлумачыў кіраўнік дзяржавы.

Беларусь будзе свята выконваць дамоўленасці з Расіяй, маючы пры гэтым свой пункт гледжання, падкрэсліў Прэзідэнт. Паводле слоў беларускага лідара, калі ў Расіі пачалі казаць, што Беларусь не падтрымлівае пазіцыю Расіі па Украіне, ён заявіў: калі Расія спатрэбіцца падтрымка з боку Беларусі, яна яе акажа. «Мы з Расіяй саюзнікі і будзем свята выконваць нашы дамоўленасці, гэта наша пазіцыя. Але ў нас ёсць і ўласны пункт гледжання, часам ён можа быць адрозны ад Расіі. Але мы стратэгічныя партнёры і саюзнікі. І мы не можам дапусціць, каб нехта пакутаваў, а мы зобку глядзелі. Гэтага не будзе», — заявіў Прэзідэнт.

Кажуць аб узаемадзейнасці Беларусі з іншымі краінамі, кіраўнік дзяржавы адзначыў, што падзеі ва Украіне сталі нагодай для таго, каб Захад пачаў рабіць крокі насустрач Беларусі. «Наша пазіцыя па Украіне, мабыць, стала штуршком і магчымасцю цыврогага розуму на Захадзе і ў Амерыцы заявіць аб супрацоўніцтве з намі. І яны гэтым скарысталіся, а не таму, што мы змянілі або змянілі сваю палітыку. Мы самі і падаеі ў свеце павярнуліся такім чынам, што ўжо тармасіць Беларусь і вышчыраць аб яе ногі непрыстойна, ніхто ўжо гэтага не зразумее, нават на Захадзе», — падкрэсліў Аляксандр Лукашэнка.

Але «калі нехта будзе ваяваць, і мы ўцягнемся ў гэтую вайну, то толькі з-за Расіі. Мы не можам сабе дазволіць нават ідэалагічна прапусціць такі на Маскву працэс Беларусі», — сказаў Прэзідэнт. Таксама ён нагадаў пра аб'яднаную групу войскаў, створаную сумесна з Расіяй. Першы за усё яна патрэбна для абароны менавіта расійскіх інтарэсаў. У сувязі з гэтым беларускі лідар звярнуў увагу на няправільнасць такога падыходу, калі беларускія войскі будуць абараняць Расію, але для гэтага чамусьці павінны купіць узбраенне ў той жа Расійскай Федэрацыі. Аляксандр Лукашэнка падкрэсліў, што Беларусь неабходна свая добра ўзброеная армія, а не разлічана толькі на тое, што пры неабходнасці на дапамогу прыйдзе Расія.

«Калі б у нас была хоць сотня доля гэтай багаціцы, якое ёсць у вас (у Расіі. — **Заўвага БЕЛТА**) ад прыроды, мы нікога б ні пра не прасілі», — падкрэсліў Прэзідэнт Беларусі. Ён звярнуў увагу, што, напрыклад, армія Ізраіля атрымлівае вельмі вялікую дапамогу ад ЗША. «Вы ведаеце, у тым, што мы пакуць не ўмеам рабіць, дапамагаюць, на жаль, іншыя, не расіяне. Часам гэта бясплатна за паслугі, якія мы ім аказваем у іншых сферах. Гэта ненармальна», — сказаў Аляксандр Лукашэнка.

Беларускі лідар дадаў, што цяпер для Беларусі актуальнае развіццё мабільных сухалупных падраздзяленняў, а таксама сістэмы СПА. Паводле яго слоў, супрацьваветарна абарона ў Беларусі была ўдасканалена з улікам тых недахопаў, якія былі выяўлены раней.

АБ ЭКАНОМІКІ І САНКЦЫЯХ

Сітуацыя з падатковым манеўрам з'яўляецца правай імперскай амбіцыі Расіі, выказаў думку Прэзідэнт Беларусі. «У выніку манеўру правай рукой усё забралі з бюджэту Беларусі ў Расію... Вярнулі кампенсацыю, што забралі гэтым падатковым манеўрам».

ФОТА БЕЛТА

неўрам. Ну што — гэта нармальна? Гэта ненармальна адносіны... Такія паводзіны часта ў навакольных краінах, былых рэспубліках Саюза, называюць імперскай амбіцыяй», — заўважыў кіраўнік дзяржавы.

Ён таксама мяркуе, што такія дзеянні варта назваць несправядлівым. «Ніхто проста так і задарам Беларусі нічога не аддае. Наадварот, імкнуцца недзе нахіліць, зняважыць, каб на калянах пастаялі, нешта папрасілі... Гэта няправільна. Гэта заўсёды засмучае і прыніжвае ў нашы адносіны не проста неразумнае, а нейкую крыўду», — дадаў Прэзідэнт.

У сярэдзіне верасня ў Расіі было прынята рашэнне аб змене ўмоў здабычы, перапрацоўкі, рэалізацыі, экспарту нафты і нафтапрадуктаў. Расійскі ўрад унёс у Дзяржаўную прапанову па правядзенні так званых падатковага манеўру, сутнасць якога заключаецца ў павышэнні падатку на здабычу карысных выкапняў, у тым ліку нафты, пры паралельным зніжэнні вывазных падаткаў з нафты і нафтапрадуктаў. Гэта значыць, з аднаго боку павышаецца кошт нафты, з другога — памяншаецца вывазныя пошліны на нафтапрадукты.

Кіраўнік Адміністрацыі Прэзідэнта Беларусі Андрэй Кабякоў раней пракаментаваў, што вынікам гэтага падатковага манеўру аказалася істотнае пагаршэнне ўмоў гандлю нафтай і нафтапрадуктамі для Беларусі, якое выражаецца стратамі ў памеры больш за \$1 млрд.

«У выніку перамоў бакоў на ўрадавым узроўні было прынята рашэнне, каб усё вывазныя пошліны, якія вы атрымалі пры экспарце нафтапрадуктаў з Беларусі, у 2015 годзе пералічваліся ў беларускі бюджэт. Сума вывазных мытных пошлін для Беларусі складзе прыкладна \$2,5 млрд — яны паступяць у бюджэт рэспублікі і ў цэлым кампенсуюць той \$1 млрд, на які пагоршыліся для нас умовы гандлю», — сказаў кіраўнік Адміністрацыі Прэзідэнта Беларусі.

У той жа час застаецца ў сіле пратакол да пагаднення, разлічаны да 2024 года ўключна, па якім \$1,5 млрд вывазных мытных пошлін будзе паступаць у беларускі бюджэт, толькі з невялікім адбраеннем на 2015 год. «Гэта значыць, на 2016 год працягваецца дзеянне дагаўора, які свайго роду страхавая гарантыя для Беларусі», — заўважыў Андрэй Кабякоў. Бакі таксама дамовіліся аб правядзенні ў пачатку 2015 года дадатковых перамоў па гэтай тэме.

Каментуючы рост цен на беларускія прадукты харчавання ў Расіі, Прэзідэнт заявіў, што гэта адбываецца не па нашай віне, і заклікаў шукаць прычыну найперш, у Расіі: «Як мяне інфармуюць, прыкладна на 6–7% выраслі цэны на нашу прадукцыю. Але ж мы пастаўляем не ў сеткі, а ў вашы аптэчкі і асноўным. Таму вы шукайце павышэнне цен у сябе. Гэта вашы сеткі».

«Скажу вам шчыра, прычына адна — у вашай бясплатнасці і бекантрольнасці. Раз прыватнік, рынак — не мае права, не чапай. Што хочам, то і вярочым. У Беларусі гэтага няма», — адзначыў беларускі лідар.

У нашай краіне імкнуча, па-першае, не дапусціць манополі стаяць, якія могуць вышчыць крамы крокавай даступнасці. Па-другое, дзяржава заўважвае разумныя кантроль над рынкам. «Нас часта расіяне асабліва прасунутыя папракчы: вась, няма рынкавай эканоміі, дзяржава ўмешваецца. А я кажу: ўмешвалі і будзем умешвацца. Трэба кантраляваць», — падкрэсліў Аляксандр Лукашэнка.

Беларускі лідар назваў яшчэ адну прычыну росту коштаў на беларускую прадукцыю ў Расіі, звязаную з сеткамі. «Што, вы не ведаеце, што недзе нават у іх «даш» і гэтым «даху» выгадна тое, што адбываецца сёння ў Маскве. Чым вышэйшая цена, тым большыя адкаты, падзел прыбыткаў. Таму патрэбен кантроль», — сказаў кіраўнік дзяржавы.

Прычым кантроль галоўным чынам павінен заключачца ў тым, каб тавар з Беларусі і іншых краін СНД, з расійскай глыбіні трапіў у сеткі. «Вось што самае галоўнае — каб не стваралі штучны дэфіцыт па рынчыне эмбарга», — заявіў Аляксандр Лукашэнка. — Тавару ў свеце дастаткова, каб закрывць нішу, якая ўтварылася ў выніку эмбарга ў Расіі».

«Вашы лабісты бяцца вялікіх паставак, таму што ціснуць ўлада, а прыватнікам гэта не трэба. Вось у чым глыбінная прычына гэтага. А ў кожнага «дах» нават. У нас гэта немагчыма і недапушчальна. Таму мы заклікаем проста да адкрытасці», — рэзюмаваў Прэзідэнт.

Адказаючы на пытанне аб магчымасці «падсанкцыйнага» рээкспарту прадуктаў харчавання ў Расію, Аляксандр Лукашэнка заявіў, што Беларусь яго не санкцыянавала і не падтрымлівае. «Рээкспарт немагчымы. Ён адсочваецца», — падкрэсліў кіраўнік дзяржавы. У той жа час Прэзідэнт нагадаў, што Беларусь не забараняе купляць прадукцыю, якая патрапіла пад расійскія санкцыі, перапрацоўваючы яе і пастаўляючы на расійскі рынак.

Беларусі і раней купіла і перапрацоўвала ў сябе прадукцыю з краін Захаду, напрыклад, малако з Лтвы, але ў нязначных аб'ёмах. «Гэта быў мізэр, таму што нашы перапрацоўчыя прадпрыемствы былі амаль на 100% загрузаны. Мы на Захадзе за перыяд расійскага эмбарга ў асноўным у Лтву купілі малака для перапрацоўкі 0,84% усёго экспарту малочных прадуктаў у Расію. Скажыце, гэтак пытанне вартае нават абмеркавання?» — спытаў у прысутных кіраўнік дзяржавы.

Каментуючы інфармацыю, якая перыядычна з'яўляецца ў СМІ, пра тое, што Беларусь быццам бы займаецца рээкспартам забароненай прадукцыі, Прэзідэнт заявіў, што гэта «бяздумная прапаганда і ціск на Беларусь толькі ў інтарэсах лабістаў, жулікаў, якія сёння вырабляюць аналагічную прадукцыю ў Расіі».

«Гэта да простага чалавека не мае ніякага дачынення. Вам чым больш і танней, тым лепш. А ім трэба менш, таму што тады будзе высокая цена», — растлумачыў кіраўнік дзяржавы.

Прэзідэнт Расіі Уладзімір Пуцін 6 жніўня падпісаў указ «Аб прымяненні асобных спецыяльных эканамічных мер у мэтах забеспячэння бяспекі

РФ». Дакумент уводзіць на год абмежаванні на ўвоз у краіну сельскагаспадарчых дзяржаў, якія падтрымалі антырасійскія санкцыі. Ва ўказе адзначаецца, што гэтыя меры прыняты ў мэтах абароны нацыянальных інтарэсаў Расійскай Федэрацыі. У пералік замежных сельскагаспадарчых, у дачыненні да якой уводзіцца поўная забарона на пастаўкі, уключылі ялавічыню, свініну, мяса птушкі, рыбу, сыры, малако і плодагараднінну прадукцыю з Аўстраліі, Канады, ЕС, ЗША, Нарвегі. З гэтага спіса 20 жніўня былі выключаны малыя, безлактознае малако і безлактознае малочная прадукцыя, насенная бульба, цукровыя кукуруза, гарох, БАДы і вітаміны.

Беларускі бок неаднаразова заяўляў, што не дапусціць рээкспарт праз тэрыторыю сваёй краіны харчовых тавараў, забароненых да ўвозу Расіяй. У канцы верасня Рассельгаснагляд звярнуўся ва ўрад Беларусі, Міністэрства сельскай гаспадаркі і харчавання Беларусі і ў Еўразійскую эканамічную камісію з прапановай аб арганізацыі сумеснага каранціннага фітсанітарнага кантролю спецыялістамі Рассельгаснагляду і ЕЭК на знешняй мяжы Мытнага саюза для ўліку прадукцыі, якая паступае на тэрыторыю Беларусі. Як заявіў пазней міністр сельскай гаспадаркі і харчавання Беларусі Леанід Заяц, Беларусь не бачыць у гэтым неабходнасці.

13–16 кастрычніка ў Мінску праходзіла першае пасяджэнне сумеснай рабочай групы фітсанітарных і ветэрынарных службаў Беларусі і Расіі, закліканай кантраляваць пастаўкі прадукцыі ў МС. Беларускі бок, у прыватнасці, выступіў з прапановай узмацніць жорсткасць адкаснаў за пастаўкі ў РФ праз тэрыторыю Беларусі падсанкцыяных тавараў аж да канфіскацыі незаконна ўвезенага тавара і аўтамабіля.

Адзін з расійскіх журналістаў заўважыў, што найбольш залежным рэгіёнам у частцы імпарту харчавання з'яўляецца Калінінградская вобласць. На пытанне, ці гатовая Беларусь павышчыць у гэтую вобласць экспарт прадуктаў харчавання, Прэзідэнт адказаў: «Калі ёсць праблемы — гэта толькі таму, што кіраўніцтва вобласці не варушыцца. Прыяжджайце, мы дамоўміся абсалютна легітымна і законна, не парушаючы ніякіх абмежаванняў. Мы не ставім мы нейкую частку — 1–2% — у Расію (на асноўную яе тэрыторыю. — **Заўвага БЕЛТА**), а Калінінграду гэта будзе адчувацца».

Аляксандр Лукашэнка запэўніў, што Беларусь зольная забяспечыць Калінінградскую вобласць усім неабходным. Ён таксама звярнуў увагу, што Калінінград можна назваць зонай адкаснаў Беларусі.

Санкцыі супраць Расіі вельмі балюча бюць па Беларусь, заўважыў Прэзідэнт, «таму што наш асноўны рынак — Расія».

Адказаючы на пытанне, як Беларусь удалося выстаяць ва ўмовах санкцый, Аляксандр Лукашэнка адзначыў, што ў краіне «вельмі жорстка пайшлі на дыверсіфікацыю экспарту».

«Але ёсць яшчэ адна вельмі важная рэч. Мы з'ядналі», — падкрэсліў Прэзідэнт. — Атрымалася аб'яднацца і выстаяць». Для Расіі, якая патрапіла пад міжнародныя санкцыі, з'яднацца — гэта таксама важна. «Галоўнае — з'яднацца. Хоць у вас дух, каб з'яднацца? Ідэя ёсць. Але цяпер патрэбны канкрэтны дзеянні. Гэта вельмі важна і няпроста», — дадаў кіраўнік дзяржавы.

АБ ІНТЭГРАЦЫЙНЫХ ПРАЦЭСАХ

Аляксандр Лукашэнка падкрэслівае важнасць нуніхналіна выканання ўсіх дамоўленасцяў у Еўразійскім эканамічным саюзе. «Выключна важна, каб усё дасягнулі дамоўленасці нуніхналіна выконваліся. Інакш мы не толькі можам страціць давер у рамках нашага саюза, але і прыкметна знізіць яго прывабнасць у вачах кандыдатаў на ўступленне ў ЕАЭС», — сказаў беларускі лідар. «Шчыра кажучы, вельмі б гэтага не хацелася», — дадаў Аляксандр Лукашэнка.

На думку Прэзідэнта Беларусі, хоць краіны і стаяць на парозе ўступлення ў сілу Дагавора аб Еўразійскім эканамічным саюзе, нельга забываць аб Саюзнай дзяржаве Беларусі і Расіі. «Як ні круці, а падобнай глыбіні інтэграцыі мы пакуль не дасягнулі ні ў Мытным саюзе, ні ў Адзінай эканамічнай прасторы, ды і ў тым саюзе, які пачне функцыянаваць 1 студзеня 2015 года», — адзначыў кіраўнік беларускай дзяржавы. Аляксандр Лукашэнка лічыць Саюзную дзяржаву сапраўды ўнікальным інтэграцыйным утварэннем на постсавецкай прасторы, якая дазваляе забяспечыць на справе роўнасць сацыяльных правоў грамадзян дзювох краін.

«З партнёрамі па еўразійскай інтэграцыі — Расіяй і Казакстанам — мы хоць і зрабілі каласальны крок наперад, але усё яшчэ застаёмся ў пачатку вялікага шляху. Як мы пройдзем гэты шлях, убачыце, думаю, ужо ў бліжэйшы час», — адзначыў беларускі лідар. — Шэраг адчувальных пытанняў па ўзаемным гандлі аднесены на перспектыву або вырашаюцца на ўзроўні двухбаковых адносін з Расіяй. Перш за усё гэта датычыцца энергетычных рэсурсаў і руху капіталаў».

Інтэграцыя ў Саюзную дзяржаву і Еўразійскім эканамічным саюзе павінна быць больш эфектыўнай, падкрэсліў Аляксандр Лукашэнка. «ЕАЭС — чыста эканамічны саюз. На гэты момант мы не дасягнулі нават паловы ўзроўню той інтэграцыі, якая сфарміравалася ў рамках Саюзнай дзяржавы. У грамадзян Беларусі і Расіі практычна абсалютна роўныя правы. У краіне адзіная абаронная прастора. Мы працуем разам у

Версальскі бал у Лошыцкім парку

Лошыцкі парк да гэтага часу захоўвае сваю рамантычную чароўнасць і таемнасць, якая нібыта ахутвае ўсіх, хто прагульваецца па яго ціхіх, празрыстых аляях... Магчыма, таму бабіна лета так надойга сёлета затрымалася, што заблукала ў яго зялёных куточках, ледзь кранутых няждкай восення пазалотай...
З пачатку кастрычніка і да самай яго сярэдзіны надвор'е пеціла нас цёплымі дзянькамі, завораваўчыя стракатацы і пышныя стройныя восенніх дрэў. Сотні мінчан удзельнічаюць у гэтым развіталым балі прыроды ў адным з самых вялікіх сталічных паркаў. Тут бавяць час маладыя мамы і бабулі з дзецьмі, прызначаюць спатканні закаханых, гуляюць вясяельныя пары... Ну а тыя, каму вельмі паншанце, могуць убачыць дэфіле ў касцюмах XIX стагоддзя, якія лядзюць удзельнікі мінскай студыі гістарычнага танца «Версаль». Восенні бал працягваецца... І працягвае здзіўляць!

Анатоль КЛЯШЧУК.
Фота аўтара.

Зваротная сувязь

ВЕТЭРАНАМ ВАЙНЫ — АСАБЛІВАЯ ЎВАГА

На якую падтрымку ад дзяржавы могуць разлічваць ветэраны Вялікай Айчыннай вайны?

Шылава А.І., г. Баранавічы

Па словах начальніка ўпраўлення дзяржаўнай сацыяльнай падтрымкі насельніцтва Міністэрства працы і сацыяльнай абароны Анатоля РАЖАНЦА, ветэраны Вялікай Айчыннай вайны, а таксама асобы, якія пацярпелі ад яе наступстваў, маюць ільготы па бясплатным забеспячэнні лекавымі сродкамі, зубнапрацэсаванні, забеспячэнні тэхнічнымі сродкамі сацыяльнай рэабілітацыі, санаторна-курортным лячэнні, праездзе і інш.

Да пенсіі ветэранаў Вялікай Айчыннай вайны устаноўлены павышэнні ў памеры ад 50% да 500% мінімальнага памеру пенсіі па ўзросце (што складае ад 167,9 тыс. рублёў да 1679,3 тыс. рублёў).

Акрамя таго, ветэраны, якія дасягнулі 80-гадовага ўзросту, атрымліваюць надбавку на догляд у памеры 50% мінімальнага памеру пенсіі па ўзросце (167,9 тыс. рублёў), а для інвалідаў і групы памер такой надбавкі складае 100% (335,9 тыс. рублёў).

Непрацуючыя пенсіянеры, якія дасягнулі 75-гадовага ўзросту, атрымліваюць штомесяц даплату ў памеры 75% мінімальнага памеру пенсіі па ўзросце (251,9 тыс. рублёў), а тыя, хто дасягнуў 80-гадовага ўзросту, — у памеры 100% (335,9 тыс. рублёў).

У цэлым у кастрычніку гэтага года сярэдні памер пенсіі па ўзросце ў інвалідаў

вайны склаў 4554,3 тыс. рублёў і аказаўся ў 1,7 раза вышэй за сярэдні памер пенсіі па ўзросце.

Ва ўсіх населеных пунктах штогод праводзяцца абследаванні ўмоў жыцця ветэранаў ВАВ, членаў сям'яў загінулых у гады вайны, адзіночкі пажылых людзей. Па выніках абследавання ім аказваецца неабходная дапамога ў рамоне жытля, надворных будынкаў, печы, электраправадкі, сантэхнічнага, газавага, электратэхнічнага абсталявання, усталюванні пакарных апавішчальнікаў.

Прадпрыемствы сувязі ажыццяўляюць прыём пашт, каштоўных бандэроляў, тэлеграм, камунальных плацяжоў на даму ў пенсіянераў, дастаўку тавараў першай неабходнасці. Прычым плата за паслугі пры гэтым не бярацца.

Штогод праводзяцца комплексныя медагледжы інвалідаў і ўдзельнікаў вайны. У беларускіх бальніцах маецца 1362 палаты павышанай камфортнасці для ветэранаў на 3041 ложка. У нашай краіне маецца чатыры шпіталі для аказання высокакваліфікаванай спецыялізаваанай дапамогі ветэранам ВАВ і асобам, якія пацярпелі ў гады вайны. Ветэраны, інваліды і адзіночкі пажылых людзей пры неабходнасці могуць разлічваць на палітычную дапамогу ў хоспісах, аддзяленнях палітычнай медыцынскай дапамогі, а таксама ў бальніцах сястрынскага догляду, на ложках сястрынскага догляду і медыка-сацыяльных ложках.

Святлана БУСЬКО.

ХТО КНІЖКІ ЧЫТАЕ, ТОЙ РОЗУМ МАЕ!

Кніжны фонд нашай сельскай бібліятэкі — 1300 асобнікаў, 420 чытачоў. Асаблівай папулярнасцю карыстаюцца беларускія выданні, а таксама газеты «Звязда», «Гомельская праўда», «Літаратура і мастацтва», «Добрушскі край», часопісы «Алеся», «Родная прырода», «Польмя», «Маладосць»...

Асабліва ўвага юным чытачам, бо кнігі — яны ж дарадчыкі, яны ж сябры. Таму дзяцей лепш з маленства прывучаць да чытання, каб пашыраць круггляд, развіваць мысленне, каб фарміраваць свядомасць, а ўрэшце, каб лепей вучыцца, каб не памыляцца ў выбары жыццёвых каштоўнасцяў. Нездарма ж існуе выслоўе: «Хто кніжкі чытае, той розум мае!»

кулаў», літаратурную віктарыну, конкурс «Вуліца чытаючых дзетак». Пераможцы атрымалі салодкія прызы, сувеніры.

Не забыты ў нас і ветэраны працы. Некаторым з іх кніжкі і часопісы выдаюцца з дастаўкай на дом. Для іх жа, нашых пажываных наведвальнікаў, мы, разам з работнікамі мясцовага клуба, плануем пастаянна ладзіць канцэрты, цікавыя вечарыны і гутаркі.

Адной з іх стала, у прыватнасці, сустрэча з вядомай пісьменніцай і змялячкай Ганнай Атрошчанкай, проста перакананай, што дзецям да самастойнага жыцця трэба рыктавацца не толькі з дапамогай бацькоў і настаўнікаў, але і добрых кніжак.

Алена ДЗЕРГАЧОВА,
бібліятэкар Васілеўскай сельскай бібліятэкі.
Добрушскі раён

Сабака — сябар чалавека,

калі чалавек сабаку — сябар

Мінчанка Марына Церахава чакала на прыпынку аўтобус, каб ехаць на працу. Заўважыла, што вакол круціцца вялікі рыжы сабака, падобны на аўчарку, які чамусьці кідаўся да машын, што праязджалі па дарозе. Неўзабаве прыйшоў аўтобус, і раптам сабака кінуўся на мужчыну, што заходзіў у дзверы. Той змог адагнаць жывёлу, але тут яна накінула на Марыну... Усё адбылося вельмі хутка, дзверы зачыніліся, ахвяры засталіся ў салоне, а агрэсіўны сабака — на вуліцы. Мужчына тым часам стаў аглядаць парваную куртку, а жанчына ўбачыла, што яе правая рука пакусана і з яе льецца кроў. Дзякуй Богу, на наступным прыпынку знаходзілася паліклініка, куды адразу ж накіравалася пацярпелая. Жанчыну прынялі аперацыйна, апрацавалі раны, зрабілі прышчэпкі, паставілі на ўлік. Укус быў настолькі глыбокі, што аказаліся пашкоджанымі сухажылі, з-за страты крыві Марына страціла прытомнасць у кабінце.

ДА КАГО ПРЭТЭНЗІІ?

— Медык, што рабіла мне перавязку, паведаміла: аказваецца, што да іх ужо былі звароты грамадзян, пакусаных сабакам, падобным на апісаных да таго, які ўкусіў мяне, — узгадала пацярпелая. — За дзесяць дзён да гэтага ў паліклініку прыйшла пакусаная жанчына, якая папацілася за сваё жаданне пакарміць жывёлу. Праўда, ні з якімі заявамі на гэты конт ніхто нікуды не вяртаўся.

ПАКІДАЎ СІТУАЦЫЮ НА САМАЦЬ НЕЛЬГА: НЕВЯДОМА, КОЛЬКІ ЛЮДЗЕЙ ЯШЧЭ ПАЦЕРПІЦЬ І ЯКІ БУДУЦЬ НАСТУПСТЫ.

Але ўсё, што змалгі зрабіць у міліцыі, — гэта прыняць ад грамадзянкі Церахавай заяву, паабяцаўшы накіраваць яе ў ЖЭС.

Спадарыня Марына ж вырашыла пайсці ў міліцыю. Там яе прыняў оперуаўнаважаны і, выслушаўшы, запытаў: «А да каго вы маеце прэтэнзіі? Да сабакі?» Спраўды, калі б у жывёлы быў гаспадар, можна было б прыцягнуць да адказнасці яго. Тым не менш, пакідаць сітуацыю на самацёк нельга: невядома, колькі людзей яшчэ пацярпелі і якія будуць наступствы. Але ўсё, што змалгі зрабіць у міліцыі, — гэта прыняць ад грамадзянкі Церахавай заяву, паабяцаўшы накіраваць яе ў ЖЭС.

ГАЛОЎНАЕ — НЕ ПАНІКАВАЦЬ

Воляму лёсу я жыву ў тым раёне, дзе здарыўся апісаны вышэй выпадак. І аднойчы, вяртаючыся з працы, я убачыла сабаку, па прыкметах вельмі падобнага да таго, які ўкусіў Марыну Церахаву. Вялікая рыжая

жывёла, чакаючы нейкіх дзеянняў ад яе! — абраваецца пацярпелая мінчанка, якая, дарэчы, неаднойчы пасла дзедзяна бачыла таго агрэсіўнага сабаку. — Я не супраць жывёл, але гэты сабака небяспечны. А ў мяне тут жывуць дзеці, сябры. Напэўна, нешта рабіць будзець толкі тады, калі ён накінецца на сваяка таго, хто павінен за гэта адказаць. Няўжо адсачыць гэтую жывёлу не можа хачя б патруль, што «тройкамі» ходзіць па раёне? — працягвае Марына Церахава.

Мы патэлефанавалі ў ЖЭС №8, куды павінна была прыйсці заява з міліцыі, праз тыдзень пасля здарэння. Галоўны інжынер Таццяна ЧАГІР паведаміла, што падобнай заявы да іх яшчэ не паступала.

— Вельмі рэдка бывае, каб сабака менавіта пакусаў чалавека, — пракаментавала спецыяліст. — Бываюць выпадкі, калі жывёла можа кінуцца і напалохаць, а ўкусаў на маёй памяці яшчэ не было.

ГАЛОЎНАЕ — НЕ ПАНІКАВАЦЬ

Воляму лёсу я жыву ў тым раёне, дзе здарыўся апісаны вышэй выпадак. І аднойчы, вяртаючыся з працы, я убачыла сабаку, па прыкметах вельмі падобнага да таго, які ўкусіў Марыну Церахаву. Вялікая рыжая

Яны і мы

ПАДАРОЖЖЫ ПРАЗ ПРАСТОРЫ І СУСВЕТЫ

У Мінску прайшла сустрэча з французскім пісьменнікам Мішэлем Лубэ, вядомаму як аспірацтае яшчэ нашых спадчынікаў і праз... 300 гадоў.

На крайні выпадак ці то жартам, ці то ўсур'ез аб гэтым скажаў сам літаратар, адказваючы на многія пытанні невялікай аўдыторыі, што сабралася гэтым вечарам у «Кніжным салоне». Мяркуючы самі: у творчым багажы французскага празаіка і паэта — кнігі «Румынія», «Берлін, адна сцяна, адна фуга, адно дрэва», «Латарынгія», «Рука ў водарасця», «Каляды маленькага Рудога», «Ліст з Карэ», «Аксамітавымі крокамі: мае культурныя місіі ў іншай Еўропе», «Японка з Прагі», «Скрыпка снегу», «Букванікі анёл», «Успаміны капелюша» і шмат якія яшчэ, выдадзеныя ў розных гарадах Францыі. Дзве з іх былі намініраваны на прэстыжную Ганкураўскую прэмію — у 1988 і 1992 гадах. Але не гэтыя адзнакі ўразілі ў сустрэчы з Мішэлем Лубэ...

Увагу трымаў сам характар размовы з пісьменнікам, якую вялі пісьменніца, літаратурны аглядальнік газеты «СБ. Беларусь сегодня» Людміла Рублеўская і перакладчык Юлія Новік. Прыцягвала увагу ўжо сама тэма, вызначаная як галоўная ў сустрэчы і размове, — «Кніжны рынак і асоба пісьменніка». На шчасце, пытанніў кшталту таго, як, маўляў, у вас працягваецца пісьменніку, як выдаць кнігу, не было. Іх апыраціў сам Мішэль ЛУБЭ, раскажушы пра свой уласны досвед стасункаў з выдавецтвамі і чытачом. І ў Францыі такія ж праблемы, такія ж клопаты, як у нашай айчыннай прасторы, ды і я, відаць, ва ўсім свеце. Спраўдана літаратура прабіваецца праз масавыя кніжны «шырпажы». Грошы выдавецтваў і кнігарні ўкладваюць у арганізацыю рэкламы, правядзенне сустрэч, стварэнне іміджу тых аўтараў і кніг, якія могуць захапіць больш шырокую, масавую свядомасць. Культура і кніга (пра гэта вобразна скажаў Мішэль Лубэ і на прыкладзе сваёй дыпламатычнай працы, калі пасада аташ з культурны ў пасольстве знаходзіцца на дзясцямі месцы па запатрабаванасці) — тыя духоўныя складнікі жыцця, якім трэба самім змагацца за жыццё, існаванне ў духоўнай і

матэрыяльнай прасторах. І ў французскага пісьменніка, які прыехаў у Мінск яшчэ каб наведваць мясіны паражэння напалеонаўскай арміі на Бярэзіне, пад Барысавам, нягледзячы на знешнюю паспяховасць, былі розныя часіны. Здаралася, што і па некалькі гадоў не выходзілі кнігі, а ўдзечу прыносілі выпадковыя стасункі з выдаўцамі. Словам, мастацкая літаратура не з'яўляецца і ў Францыі

цюзскім пісьменнікам у Мінску, перакладчыца Юлія НОВІК, — можна вызначыць як «аўстрайскую» (усходнія тэрыторыі каралеўства франкаў падчас кіравання дынастыі Меравінгаў), але таксама паглыбленаю ў гісторыі, да якой аўтар. «чалавек Усходу», як ён сам сабе на зывае, вельмі прывязаны. Памяць, якая ўяўляе, — вось як Мішэль Лубэ вызначае стваральную функцыю.

даходнай справай, а як для Мішэля Лубэ — дык і, наадварот, сучасныя выдаткі, пра якія ён нават баіцца гаварыць сваёй жонцы. Канешне ж, ёсць некаторыя пісьменнікі (іх вельмі няшмат), якія жывуць за кошт выдавецтва. Большасць выдае кнігі за свой уласны кошт.

Гэта ні ў якой меры не прынімае сутнасць мастацкай вышукі літаратараў, не пазбаўляе іх праваў і жаданняў выказацца па самым розным спектры гуманістычных падыходаў да развіцця жыцця, эвалюцыйных працэсаў у грамадстве. Зараблячы грошы на дыпламатычнай і іншых нівах, Мішэль Лубэ абраў за клопат у літаратурнай творчасці памкненні раскажаць пра сваю родную Латарынгію, якая ў розныя часы належала розным дзяржавам, супаставіць яе з іншасветам. Асабліва часта погляд пісьменніка быў скіраваны на Усход, Японію.

— Ідэтычнасць, якую стварае Мішэль Лубэ, — раскавае адзін з арганізатараў сустрэчы з фран-

Пэтычная проза, кароткія раманы ўвядзіны і апаведы, поўныя лёгкага гумару, характарызуюць яго творчасць, якія існую, у залежнасці ад спосабаў і абставін, паміж светлым і цёмным, імкнучыся да нечага накітаўта магічнага рэалізму. Мішэль Лубэ — бацька паэта Аляндэра Мара і пляменнік мастака Эдмона Лубэ.

Галоўны рэдактар часопіса «Польмя» Аляксей БАДАК, які таксама прысутнічаў на сустрэчы, прымаў чыны ўдзел у дыскусіях і размовах, з задавальненнем канстатаваў напрыканцы, што проза Мішэля Лубэ знойдзе сваё месца і на старонках беларускай літаратурна-мастацкай перыядыкі. Яго шуканні ў іншых прасторах вартыя увагі і ў нашым нацыянальным свеце. Засталося некаму перакласці творы Мішэля Лубэ на беларускую мову, а нашым часопісам надрукаваць — і мы перакамаемся ў правільнасці гэтых меркаванняў.

Сяргей ШЫЧКО

Людзі і жывёлы

парасон, які можна раскрыць перад сабакам. Часам дапамагае нават проста разгорнутая газета, — раіць Андрэй Шкляеў.

ЦІ БУДЗЕ ЗАКОН?

У Еўропе немагчыма сабе ўявіць, каб з сабак не тое што здэкаваліся, а нават проста павісілі на іх голас. На ўласныя вочы бачыла, як у Італіі гаспадары заходзяць са сваімі гадаванцамі ў крамы, водзяць па вуліцах (на павадках, безумоўна), не баючыся, што дзесяць ў горадзе жывёла зробіць лужынку. Бо ў іх чыталася сабака — сапраўды сябар чалавека і член сям'і, і стаўленне да яго адпаведнае. Яшчэ прыклад: у Нідэрландах над дарогай пабудавалі нятанны «з'ялёны мост» — каб звяры не гінлі пад коламі, і такія ёсць яшчэ ў некалькіх еўрапейскіх краінах. А ў нас, падавала б, у самым цэнтры Еўропы, да гэтага няма закона аб жорсткім абыходжанні з жывёламі. Па словах спецыялістаў, галоўная складанасць заключаецца ў тым, каб спалучыць у законе правы чалавека з правамі жывёлы, не парушыўшы ні аднаго, ні другога. Аднак у планах парламентарыяў на 2015 год — паўторнае ўключэнне законапраекта ў разгляд, і, магчыма, ужо ў наступным годзе закон аб жорсткім абыходжанні з жывёламі ў Беларусі ўсё ж з'явіцца.

Пасля рэзанансных падзей сёлётнай вясны, калі сталічныя жывадзёр катаваў бяздомных сабак і кошак, у парламенце сталі абмяркоўваць магчымасць з'яўлення новага артыкула ў Крымінальным

кодэксе 339-1, які ўстаноўчы адказаў на жорсткае абыходжанне з жывёламі. Напрыклад, у Расіі і ва Украіне такія артыкулы ўжо ёсць, а ў бліжэйшай нашай еўрапейскай суседзі — Латвіі — за жорсткае абыходжанне з жывёламі прадуладжана пакаранне да чатырох гадоў пазбаўлення волі. Мяркуюцца, што беларускі артыкул будзе складацца з дзвюх частак: першая прадугледжвае пакаранне грамадскімі работамі, арышт, выпраўленчыя работы да года, штраф. Пры паўторных дзеяннях падобнага кшталту пакаранне будзе больш суровае: арышт, абмежаванне волі да года і пазбаўленне волі да года.

У паводзінах з бяздомным сабакам галоўнае — не правакаваць яго і не панікаваць.

Пакуль жа ў нашай краіне адносіны «чалавек — сабака» рэгулююцца толькі правіламі ўтрымання жывёл, парушэнне якіх караецца папярэджаннем або накладаннем штрафу на гаспадара ад 1 да 5 базавых велічынь. А калі пры гэтым нанесена шкода здароўю людзей ці маёмасці, то гаспадар можа пагражаць штраф ад 10 да 30 базавых ці нават адміністрацыйны арышт. Аднак за бадзёжных жывёл па-ранейшаму адказваць няма каму. Дакладней, гэтая адказнасць ляжыць на ўсім нашым грамадстве.

Дзіяна СЕРАДЗЮК

ЖЫЯАНДОЛЯ

Наш культурны асяродак

Выпуск № 32 (249)

Чалавек з пачуццём годнасці ніколі бяздумна не кінецца ў бойку. Ён зробіць усё, каб памірыць сваіх сяброў. Таму што ён, як дрэва, адчувае свае карані і кляпоціца пра будучыню. Новае пакаленне, выхаванае ля экрану і манітораў, як сведчаць навукоўцы, лягчэй успрымае не вербальную, а візуальную інфармацыю. І сёння Беларуская дзяржаўная акадэмія мастацтваў, мяркуючы нават па дыпломных працах апошніх гадоў, ператвараецца ці не ў самую ўплыўную і дацэнненні да выхавання моладзі, і не толькі моладзі, установу: для нашых сучаснікаў лепш адзін раз убачыць, чым сем разоў пачуць.

Сёлетняя абарона дыпломных работ у Беларускай дзяржаўнай акадэміі мастацтваў уразіла глыбінёй, філасофіяй вобразнасці, якую, на шчасце, разумеюць людзі розных узростаў і рознага, як цяпер модна падкрэсліваць, сацыяльнага статусу. Пра тое, як навушчэ моладзь шанавец годна, свае традыцыі і рэалізоўваць Богам дадзены талент, мы размаўляем з прарэктарам па вучэбнай рабоце Беларускай дзяржаўнай акадэміі мастацтваў, кандыдатам мастацтвазнаўства, дацэнтам Аленай БОХАН.

— Сёлета пад непасрэдным кіраўніцтвам кафедры тэорыі і гісторыі мастацтваў, на якой вы выкладаеце, былі здзейсненыя навукова-творчыя праекты, вынікам якіх сталі вельмі крэатыўныя экспазіцыі ў галерэі «Акадэмія», што дапамаглі не толькі мастакам, але і ўсім наведвальнікам выставак, так бы мовіць, візуалізаваць для сябе традыцыі, вобразы мінуўшчыны і роднай прыроды. Напэўна, нездарма першаю ў гэтым годзе выстава была экспазіцыя, прысвечаная памяці нашага выдатнага этнографіста, мастацтвазнаўца, выкладчыка, перагана галоўнага рэдактара часопіса «Мастацтва» Міхаса Раманюка «Імя працявае жыць». Вы — адна з яго вучаніц і працягваеце плённа даследаваць традыцыйнае мастацтва...

П. Пірагова ля сваёй дыпломнай работы «Планета». 2014 год. Паставы.

— Размовы са студэнтамі пра традыцыйную культуру Міхас Фёдарыч пачынаў з простай, але вельмі глыбокай па сэнсе схемы — у цэнтры чалавек, а вакол яго здатныя пашырацца да касмічных маштабаў канцэнтрычныя колы — сям'я, саборы, грамадзтва... Толькі ў непарыўнай павязі з наваколлем рэальнасцю, прыродай, гісторыяй фарміруюцца асоба.

— Сёння выкладачыкамі кафедры мастацтвага тэстыюць і касцюма, якія ў свой час разам з Міхасём Раманюком вандра-

валі па Беларусі, збіраючы ўзоры народных тканін і адзення, з'яўляюцца Валіянка Бартава, Галіна Мяхкова, Юры Піскун і іншыя. Яны сёння падрыхтавалі цэлае сур'е яркіх, прызнаных на сусветных подыумах мастакоў па тканінах, мадэлях, якія на аснове традыцый ствараюць вельмі сучасныя калекцыі. Называюць іх некалькі імёнаў — Алеся Андрэака, Валіянка Піскун, Марыя Мароз...

— Тут дарчы гадзіца калекцыі адзення «Калейдаскоп» сёлетняй выпускніцы Юліі Александравы (кіраўнік — Галіна Мяхкова). У вобраззах з'яднаны і традыцыі беларускага народнага ткацтва, і рэмінісцэнцыі з 1960 і сучаснага моднага тэндэнцыі. Даркор адзення адначасова нагадвае і народныя посілкі, і матывы апарты. Кожны культурны пласт працэтуваў асобна, і між тым усё

сённяшня студэнты самі ініцыююць, вельмі актыўна прымаюць удзел у рэалізацыі самых смелых праектаў. Часам, каб ацаніць тое, што мы маем, вельмі карысна пазнаёміцца з тым, што ёсць у нашых суседзях. Вясной 2013 года ў нас праходзіў майстар-клас дырэктара Прыволжскага філіяла Расійскага дзяржаўнага цэнтру сучаснага мастацтва Ганны Гор. Менавіта пасля гэтай сустрэчы ў студэнты нарадзілася ідэя супаставіць вытанчаныя вырабы са шкла — вучэбныя працы 1970-1980-ых гадоў, што захоўваюцца ў нас у метадычным фондзе, творами сучасных студэнтаў: фотаработамі, відэа, касцюмамі. Увасобіць у працы галерэй чатыры вясняныя перыяды: — снегатапанне, «голуку» вясну, зялёную вясну і падлеце — дапамаглі парфумер Уладзіслава Ракуноў і музыка Віктар Сямашка... Студэнты трыцяга курса Ганна Быкава, Кацярына Крамарэнка і Настася Юзафовіч, якія займаліся рэалізацыяй праекта, магчыма, і самі не чакалі, што выстаўка, адкрыццё якой было прымеркавана да традыцыйнай студэнцкай навукова-творчай канферэнцыі, будзе карыстацца поспехам і сярод моладзі, і сярод лю-

— Усе яны вельмі таленавітыя людзі, у якіх шмат арыгінальных ідэй і, самае галоўнае, ёсць жаданне гэтыя ідэі ажыццяўляць. Летас наша вядомая мастацтвазнаўца Вольга Лабачоўская прэзентавала ўнікальны альбом «Беларусы ў фотаздымках Ісака Сербова. 1911—1912». Гэта натхніла нашых перахрушчэнікаў на вандроўку па зафіксаваць сто гадоў таму мясцінах, каб паглядаць на іх вачыма нашых сучаснікаў. Прыемна адзначыць, што да рэалізацыі праекта далучыліся і выхаванцы кафедры графічнага дызайну.

— Мне здаецца, гэтая выстава дапамагла многім спазнаць і палюбіць Беларусь такою, якая яна ёсць, ацаніць узровень яе пераўтварэння і задумача над будучыняй роднага краю... Якія новыя праекты чакаюць нас у новым навуковым годзе?

— У 2015-м Беларуска дзяржаўная акадэмія мастацтваў будзе адзначаць 70-годдзе, таму новы навукавы год абядае быць вельмі насычаным. Будзе аб'яўлены конкурс куратарскіх ідэй сярод студэнтаў акадэміі на права рэалізаваць выставу да традыцыйнай навукова-творчай канферэнцыі. Галерэя «Акадэмія» актыўна рыхтуецца да юбілейнага года. Напрыклад, вясной 2015-га плануецца выстава з фондаў нашага акадэмічнага музея, на лістапад наступнага года запланавана сумесная выстаўка работ студэнтаў БДАМ і Акадэміі мастацтваў у Катовічы. Глядачы чакае яшчэ шэраг цікавых праектаў. Так што шчыра

Дыпломная работа Ю. Александравы «Калейдаскоп». 2014 год.

запрашаем у нашу галерэю.

— Ужо некалькі гадоў Беларуска дзяржаўная акадэмія мастацтваў працуе на некалькіх «пляцоўках». У цэнтральным корпусе ідзе рамонт. Мастацкі факультэт размясціўся ў былой школе на Будзённага. Тут жа чытаюцца лекцыі па тэарэтычных прадметах. Будучыя акцёры і рэжысёры спяціюць сабрэты прафесіі ў будынку на Партызанскім праспекце. Дызайнеры месцяцца ў невялікім корпусе ў былых акадэміі, а таксама ў дзвяры дзіцячым садку на Каліноўскага. Студэнты факультэта экранных мастацтваў разам з мадэльерамі — на Чырвына. Усё гэта, вядома, адбываецца на настрой выкладчыкаў і студэнтаў...

— Сапраўды, акадэмія зараз вымушана змагацца з цяжкасцямі. Але рамонт, прынамсі, мяркуючы па дыпломных працах, няк не адбыўся на якасці навучаня. Зусім нядаўна выхаванца факультэта экранных мастацтваў Тацяна Дубіцкая прывезла адразу тры дыпломы з IV Міжнароднага фестывалю «Святы міру», які праходзіў у Яраслаўі. У чэрвені студэнты-дыпломнікі тэатральнага факультэта, падрыхтаваныя кіраўніком курса Зояй Белахвос-

цік, рэжысёрам-педагогам Аляксандрам Гарцуевым, дэканам факультэта, прафесарам Уладзімірам Мішчанчуком, вярнуліся з перамогай з VI Міжнароднага тэатральнага фестывалю выпускных спектакляў «АПАРТ». Творчая работа — спектакль па п'есе Дамітрыя Багаслаўскага «Калі заўтра няма...» — была адзначана гран-пры. Дырэкцыя фестывалю выказала ўдзячнасць акадэміі за выхаванне моладзі, якая з годарам працягвае творчыя традыцыі. Можна называць яшчэ шмат творчых перамог, якіх дасягнулі студэнты акадэміі.

Гэта яшчэ раз даказвае, што Беларуска дзяржаўная акадэмія мастацтваў, якая рыхтуецца адзначаць сваё 70-годдзе, гэта не толькі будынікі і сцены, гэта найперш калектыў прафесіяналаў высокага ўзроўню, калектыў аднадумцаў. Тут выкладаюць народныя мастацкія артысты Беларусі, служылі дзясны культуры, прафесары, дацэнты. І вядомыя творцы, якія перадаюць свой каштоўны вопыт, і будучыя нашага мастацтва павінны існаваць у спрыяльных умовах. У гэтым плане зноў жа варта звярнуцца да становайго вопыту іншых краін. Напрыклад, не толькі ўстановамі адукацыі, але і цэнтраві культурынага жыцця такіх гарадоў, як Варшава і Мюнхэн, з'яўляюцца студэнцкія гарадкі мастацкіх акадэміяў.

І Беларуска Alma-mater мастакоў, артыстаў, рэжысёраў, дызайнераў заслужыла мець не толькі годны будынак, але і цэлы акадэмічны гарадок (але не на Украйну Мінска), які будзе ўпрыгожваць сталіцу: месца прызначэння культурнай публіцы ўсёй нашай краіны, дзе можна будзе паглядзець выставы, спектаклі, паказаваць фільмы, куды людзі, і найперш моладзь, будуць прыходзіць, каб пазнаёміцца з гісторыяй і традыцыямі, зразумець і палюбіць дзень сённяшня, навукачы марыць пра будучыню. Зрэшты, такі гарадок можна стаяць адным з самых цікавых пунктаў мінскіх турыстычных маршрутаў.

Галіна БАГДАНОВА. Фота аўтара.

Ірэна КАЦЯЛОВІЧ

ЯШЧЭ ПРА ЛЮБОЎ

3-за іх можна нічога не бачыць навокал (і ў прамым, і ў пераносным сэнсе), 3-за іх зносіць «дах» і лакаматыў чакае крушэнне, 3-за іх крушэнне свайго лёсу перажываюць асобныя людзі, але яны ж дапамагаюць выжыць і перацярпець ліхалецце... Пра ўсё гэта разважаюць прымусяў «ТэАрт». І пра любоў да самога тэатра — таксама.

Калі чалавек любіць, ён увесь час шукае прыкметы адкажу ад праціглага боку на свае пачуцці (што я рабіла ў папярэднім выпуску «Жырандоль») 11 кастрычніка, калі разглядала беларускую праграму фестывалю «ТэАрт». І калі моцна чакаеш, то адказ на пачуцці бачыцца ў нейкіх вельмі дробных прыкметах, асобных знаках увагі, часта з вярнікам авансам. Ці наогул уяўляеш тое, чаго, можа быць, пакуны няма, але так хочацца, каб было. З любоўю да беларускага тэатра ў мяне нэдзе так: ён кажаць «а», а я чую пазму; ён наважыцца зрабіць крок, а ўжо ўяўляецца, што пераадолеў вялікую адлегласць, якая нас раз'яднае. Але так хочацца, каб ён з любоўю да мяне (гледча) жыў, каб вучыцца любіць мяне і імкнуўся здзіўляць, быць розным — іншым, новым, нечаканым...

Але як гэтак навушчэць? Вядома, можна інтуітыўна рабіць розныя захады, спрабаваць, атрымліваць адказ «не», зноў спрабаваць. А можна паглядзець, як гэта робяць іншыя, які выказваюць свае пачуцці, любові і ўмеюць распавядаць гарачыя пачуцці. Вось паглядзець, як гэта робяць іншыя, дапамагае міжнародная праграма тэатральнага фестывалю «ТэАрт», дзе прадстаўлена палітра самых розных сродкаў, якіх можна ўражваць гледча і «дасягаць» яго любові.

1 **БЫЦЬ АРЫГІНАЛЬНЫМ.** У чалавечых пачуццях і пра іх, відаць, ужо сказана ўсё. Адуць жа ўсяцця арыгінальнасці? Адным са сродкаў дасягнуць гэтага з'яўляецца форма. Форма таго, у якім выглядзе тэатр прыходзіць да гледча. Найперш форма. Ці чыстая форма, калі хочаць. Апошні варыянт боў прадстаўлены дацкім Тэатрам «Атэль Праформа», які прывізе спектакль «Смех у цэнтры». Банальная гісторыя: муж кідае сям'ю дзеля каханкі. Трапляе ў аварыю, губляе зрок і не бачыць... Не бачыць, як ён каханка цешыць сябе іншымі адносінамі. Не бачыць, але яму застаюцца гукі, якія наўмысна падкрэслены. Гук (і ўсё, што з ім зья-

ТЭАТР І СТРАСНЫЯ ПАЧУЦЦІ

слухоўваць, здагадвацца. Тэхніка падкрэсліла заганы чалавека, пра якія пісаў Гамбровіч. Можна быць, у тэатры і для нашага гледча, гэта аказалася радыкальным: большасць часу артысты знаходзяцца за шырмай. Але авацыі напрыканцы сведчаць пра тое, што ёсць частка публікі ў Беларусі, якая чакае «праснутага» тэатра — па форме. І калі форма падмацавана яшчэ і сансавамі паваротамі, то тэатр можа прыцягваць нават...

3 **ЭПАТАЖАМ.** Адзін з сучасных рэжысёраў, імя якога найчасцей ставяць са словам «эпатаж», — Канстанцін Багамолаў з Расіі. Але ў Мінску была яго пастаноўка ў Ляпейскім тэатры з Латвіі. Пастаноўка паводле п'есы Марыі Крапівінай (якая сама па сабе цікавы аўтар). У спалучэнні дзюх асоб — драматурга і рэжысёра — нарадзіўся спектакль «Стаагер», у якім звычайная чалавечая гісторыя часам атрымлівае нечаканыя павароты...

Эпатаж, які здольны захапіць так, што ўягваецца ў яго сам, прадставіў Нацыянальнае славенскі тэатр у пастаноўцы «Крайзі лакаматыў». І ёсць тут нейкае дзіўнае неспалучэнне напачатку: гэта нейкая валянтка, а спектакль — «Крайзі». Тэатр найчасцей валянтка на сцэне, дзе спалучаецца драма, спева, гора, смех. Геніяльнае вар'яцтва, якое дазваляе зразу мець: форма павінна працаваць на ідэю. І яна працуе. Два мажышты зводзяць лакаматыў, адбываюць рытм (на піяніна), але яны знадзіць, якія маюць на маце вышчюць з цягніка максімум хуткасці і несіюць у невядомасць. У іх ёсць тэма, якую заводзіць тое, што яе кахаюць два вялікія зладзі, і яны і падштурхоўвае здзейсніць план. У цягніку шмат людзей. Некаторыя спрабуюць прадухіліць масавае зайабоства. У выніку нечая песьнячка спетая, а нехта здольны сусці ад адказнасці... Па-сутнасці, драма (сапраўды, пра нейкі падобны гісторыі часам даведваемся з навін). Але калі рухаюцца разам з героямі, пераймаюць іх рытм, падпарадкоўваюцца яму, то нібыта губляеш тармазы... Сам Заразлівае вар'яцтва. Перадаць гэта здольны тэатр абсалютна нейкім неверагодным, мастацкім чынам, у спалучэнні розных жанраў, лёгка, феерычна. Форма спалучылася са зместам.

4 **БЫЦЬ ЗМЯСТОЎНЫМ, РАЗВАЖЛІВЫМ, РАЗУМНЫМ.** Не кідаць слоў дарэмна. Слова трэба разглядаць як першааснову для тэатра. Гэтую аснову ён бярэ ча-

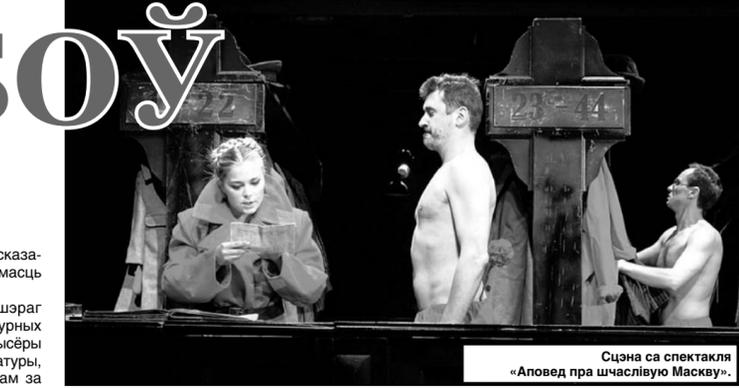
сам у літаратуры, дзе ўсё пра ўсё ўжо сказана — трэба толькі пачуць. І даць магчымасць пачуць іншым.

Сёлета ў міжнароднай праграме шэраг спектакляў, якія заснаваны на літаратурных творах. І што адметна: у кожным з іх рэжысёры вельмі ашадна ставіліся да самой літаратуры, з якой працавалі. Фактычна ішлі следам за аўтарамі, імкнуліся як мага больш дакладна данесці іх (!) думкі.

Новы Рэжскі тэатр прывізе чарговую пастаноўку Альвіна Херманіса паводле рамана «Абломаў» Івана Ганчарова. Ніякага вылузвання, усё дакладна па кнізе (якая даволі вялікая). Пры гэтым прагучала ўсё і ва ўсёй паўнаце. У першай частцы фактычна праілюстравана сутнасць «абломаўшчыны», калі герой льяцьці. Гэта зроблена з гумарам (часам з перабоўшчэннем), тонка. Другая частка: пад уплывам сярба Абломаў усё ж выходзіць у жыццё, нават знаходзіць каханне. Але бацця яго і вяртаецца ў свой стан. І нам распавядаюць фінал, чым усё канчаецца для чалавека, які хаваецца ад жыцця...

Так прыходзіць да думкі, што добры рэжысёр найперш думае пра дакладнасць свайго выказвання, які данесці людзям думку і прымусяць іх думаць (!). Херманіс не прымусяе наўпроста, але з яго вобразам яшчэ працягваеш існаваць, калі усё скончана, іх носіць з сабою, смакуеш нейкі выключна тэатральны дэталь. І ў рэшце рэшт робіш выснову: нельга хавацца ад жыцця. Што і патрэбна было даказаць.

Яшчэ адзін прыклад таго, як тэатр паспяхова працуе з добрай літаратурай, калі хоча данесці думку: славетная «Табакерка» прадставіла «Аповед пра шчаслівую Маскву» паводле Андрэя Платонава. І гэта сапраўды найперш Платонава, з якім уступіў у супрацоўніцтва рэжысёр Міндаўтас Карбаўскіс. Ён нагадаў Платонава. Ён агучыў яго думкі з усёй уласцівай пісьменніцкай іроніяй у адносінах да таго, якімі ён бачыў людзей, захопленых ідэяй лабудовы новага жыцця. Не, людзі як людзі. Яны нават хочучь хавацца. Праўда, задумваюцца пры гэтым: што ёсць існасць аднаго ў параўнанні з суцэльным шчасцем усяго чалавечства. Што ёсць сваё каханне, калі ёсць людзі, якім дрэнна, і трэба ім дапамагчы. Дзіўна чына імяні Масква па-свойму шукае дапамогі (але зразумела, чаму актрыса Ірына Пегавая атрымала «Залатую маску»). А яе кавалеры (некторыя, прынамсі) разважаюць пра тое, што ёсць наогул каханне: дзе яно ўнікае ў цэле чалаве-

Сцэна са спектакля «Аповед пра шчаслівую Маскву».

ка і якім з двух дадзеных чалавеку магзю (галаўным ці спінным) кіруецца, можа быць, варта даследаваць яго з медыцынскага боку?.. Людзі, якія захоплены ідэямі, «гараць імі», людзі рэвалюцый і перыяду мар пра сусветны камунізм — ад Платонава. Але людзі могуць быць захопленыя любімі ідэямі, «гараць» імі. Ідэя пра шчасце можа наступна месца думцы жыць звычайным жыццём, прыходзіць дадому, аддаваць заробак жонцы, хадзіць у кіно з сынам... Менавіта ў тым, што ў пастаноўцы гэтага нясонкаванага твора тэатр не спыніўся на нейкім лагічным (унутры яго) фінале, а пайшоў за пісьменнікам да канца, ёсць вялікі сэнс. Там герой пад новым імем будзе звычайнае жыццё. Такое, які шмат таі будзе ў нас зараз. Нічога не канчаецца насамрэч. Ёсць кола, па якім людзі ідуць, захапляюцца нейкімі, можа быць, новымі ідэямі, і напэўна, прыходзяць да нечага больш звычайнага. Ідэя арфаравана чыровым колерам. І дзяснене разгортваецца на фоне гардэроба з шэрымі рэчамі. Не трэба шмат дэкарацыі, усё зразумела. Сутнасць слоў падкрэслена.

Калі тэатр бярэцца за тое, каб падкрэсліць сутнасць слоў, то ніколі не дзеля «проста так захацелася». Сутнасць слоў вызначаецца іх актуальнасцю, неабходнасцю людзям. Іс бяспэчнай каштоўнасцю, асабліва тады, калі хочацца сказаць пра самае каштоўнае — уласна жыццё людзей. І зусім не дзіўна, што дзеля гэтага выбіраюцца творы пра ваіну. Напрыклад, Святлана Алексіевіч — спектакль «Перамешчаныя асобы: жанчыны». Рэжысёр Моніка Дабраўлянская ажыццявіла пры падтрымцы Польскага інстытута ў Берліне сумесны беларуска-польска-нямецкі праект, дзе вуснамі жанчын, якія апынуліся на розных баках ваіны, раскрытаваецца яе антычалавечая сутнасць. Дакументальны тэатр каштоўны тым, што паўстае як сведчанне. Ваіна — гэта з'ява, падчас якой усё праіграюць, нават ты, хто перамагае. Прайграюць як людзі, сваё жыццё. І нават калі яго ўдалося захаваць і выжыць, то так ці

інакш, ваіна «дастае» і працягвае сваю справу — толькі ўжо не на лініі фронту, а ў сьведомасці, у душы. Тэма вечная. Нездарма ж некаторыя мыслеры здольны разглядаць гісторыю чалавечтва як гісторыю войнаў. Тама балючая і зброяная з болам. Словы — крык рэальных людзей, для рэальных людзей, на якіх тэатр скрываваў. І тады ён —...

5 **МАСТАЦТВА.** Перадаць боль і прымусяць яго адчуваць скурай матора і без слоў. Нават калі спектакль створана паводле літаратурнай асновы. Гэта неверагодна: спектакль без слоў! «Мацярнінское поле» Маскоўскага тэатра імя Пушкіна створана паводле апавесці Чынгіза Айтматава. Яго называюць «танцавальным». Але ён усё ж драматычны! Проста асноўны сродка перадачы сюжэта — рух. Але на думку працуе і знешняе афармленне, і гук, і святло, і нават само маўчэнне герояў, разам з якімі хочацца радавацца, імі хочацца любавачца, з імі хочацца сумаваць. Рыдэць — калі бяда, крычаць — калі крыва. Радавацца, што людзі, перажыўшы шмат, усё ж кіруюцца чалавечым у сабе і робяць тое, што робяць, што павінны, каб працягвалася жыццё. Яно трымаецца на Маці, якая кахае, губляе, даруе. Прымае чужое дзіця як свайго. Забысчэнае працяг. Любіць.

Як не любіць тэатр, які адрывае ад зямлі? Дзе ёсць палёт творчы, дзе віруюць пачуцці, дзе пытанне: «Чаму людзі не лятаюць як птушкі?» — ператвараецца ў размову пра сутнасць і прыроду чалавека. «Чайка» Вільнюскага гарадскога тэатра ў пастаноўцы Оскараса Каршунаваса павінна прыляцець да самах аднаўчых...

Сучасны тэатр можа быць розным. Галоўнае, напэўна, каб ён не здраўваў сам сабе: быў таленавітым і не губляў годнасці. Не дазваляў яе губляць гледча. І тады любоў будзе ўзаемная.

Ларыса ЦИМОШЫК

КЛОПАТ АБ БУДУЧЫХ МАТУЛЯХ

У Магілёве адкрылі сучаснае радзільнае аддзяленне

Знакавая падзея адбылася ў сценах Магілёўскай бальніцы №1.

— У нашай краіне адным з прыярытэтных кірункаў з'яўляецца павышэнне якасці жыцця і паліпшэнне здароўя людзей, — адзначыў старшыня Магілёўскага гарвыканкама Уладзімір ЦУМАРАУ. — І адкрыццё перадавага радзільнага аддзялення стане

істотным укладам у паліпшэнне дэмаграфічнай сітуацыі ў рэгіёне.

За кошт рэканструкцыі атрымалася значна пашырыць плошчы аддзялення. Да паслуг жанчын — утулілі адна- і двухпакетныя палаты са зручнай мэбляй. Усюды толькі сучаснае медыцынскае абсталяванне. Усё гэта каштавала бюджэту, у тым ліку гарадскому, 4,5 млрд рублёў. Дарэчы, ужо

ў пятніцу тут прымалі першых 18 матуль з немаўлятамі.

Па словах Уладзіміра Цумарава, новае радзільнае аддзяленне — не апошняя кропка ў рэканструкцыі Магілёўскай бальніцы №1. Працягваецца рамонт тэрапеўтычнага і двух неўралагічных аддзяленняў, плануецца ўсталяваць камп'ютарнага тамографа.

Налі ЗІГУЛЯ.

3 нагоды

БУДЗЕМ НАРАДЖАЦЬ

Аб дзяржаўнай падтрымцы сям'яў з дзецьмі

Сёння сем'ям, якія выхоўваюць дзяцей, у адпаведнасці з заканадаўствам прызначаецца 10 відаў дзяржаўных дапамог. Усяго сістэмай дзяржаўных дапамог ахоплены больш за 370 тысяч дзяцей (або 21,1% ад іх агульнай колькасці).

Памер дапамогі ў сувязі з нараджэннем дзіцяці на 1 жніўня складае:

✓ пры нараджэнні першага дзіцяці (10 БПМ) — 13 434 200 рублёў,

✓ пры нараджэнні другога і наступных дзяцей (14 БПМ) — 18 807 900 рублёў.

Памер дапамогі па доглядзе дзіцяці да 3 гадоў

Увязаны з велічыняй сярэднямесячнай заробатнай пла-

ты работнікаў у рэспубліцы і з 1 жніўня складае:

✓ на першае дзіця ў сям'і (35%) — 2 111 900 рублёў;

✓ на другое і наступных дзяцей (40%) — 2 413 550 рублёў.

Памер дапамогі на дзяцей, старэйшых за 3 гады, з асобных катэгорый сям'яў

✓ на дзіця-інваліда ва ўзросце ад 3 да 18 гадоў (70% БПМ) — 940 400 рублёў;

✓ на іншых дзяцей, старэйшых за 3 гады (50% БПМ) — 671 700 рублёў.

Семі з нізкім узроўнем даходу маюць права на дзяржаўную адрасную сацыяльную дапамогу.

У першым паўгоддзі гэтага года колькасць атрымальнікаў ДАСД склала 108,252 чалавекі, з іх сям'яў з непаўналетнімі дзецьмі 9 394 (32 195 чалавек).

Фота Аляксандра ШАПКОЎА

Для забеспячэння збалансаваным харчаваннем дзяцей ранняга ўзросту ў малазабеспечаных сям'ях у рамках адраснай сацыяльнай дапамогі прадастаўляецца бясплатнае харчаванне дзецям першых двух гадоў жыцця, прычым пры нараджэнні дэянт і больш дзяцей гэты від адраснай дапамогі прадастаўляецца незалежна ад даходаў сям'і. Бясплатны прадукты харчавання сёлета ў першым паўгоддзі былі забяспечаны 22 700 дзяцей ва ўзросце да 2 гадоў, або 9,1% ад колькасці дзяцей гэтага ўзросту.

У рамках рэалізацыі праграмы сацыяльнага абслугоўвання пэ-

ных катэгорый сям'яў бясплатна прадастаўляюцца паслугі паганяга ўзросту ў малазабеспечаных сям'ях у рамках адраснай сацыяльнай дапамогі прадастаўляецца бясплатнае харчаванне дзецям першых двух гадоў жыцця, прычым пры нараджэнні дэянт і больш дзяцей гэты від адраснай дапамогі прадастаўляецца незалежна ад даходаў сям'і. Бясплатны прадукты харчавання сёлета ў першым паўгоддзі былі забяспечаны 22 700 дзяцей ва ўзросце да 2 гадоў, або 9,1% ад колькасці дзяцей гэтага ўзросту.

У першым паўгоддзі 2014 года паслугамі 412 няні скарысталіся 629 сям'яў.

Падрыхтавала Святлана БУСЬКО

Бяспека на дарозе

У СМЕРЦІ ПЕШАХОДАЎ ВІНАВАТЫ КІРОЎЦЫ

Пракуратурай Мінскай вобласці ў верасні-кастрычніку накіраваны ў суды Барысаўскага, Мінскага, Пухавіцкага і Салігорскага раёнаў 4 крымінальныя справы па фактах парушэння правілаў дарожнага руху. Усе яны па неасцярожнасці прывялі да цяжкіх цялесных пашкоджанняў і смерці людзей на нерэгуляваных пешаходных пераходах.

Папярэдняе расследаванне праводзілася следчым упраўленнем УСК Беларусі па Мінскай вобласці. Так, 55-гадовы вадзіцель аўтамабіля «Міцубісі Спейс» не ўступіў у Барысава дарогу пешахода. У выніку пацярпелы атрымаў цяжкія цялесныя пашкоджанні, неабеспечныя для жыцця. Такое ж парушэнне на аўтамашыне «Форд Гэлэксі» дапусціў 47-гадовы жыхар Салігорска: пацярпелы пешаход. На шашы Мінск — Мікашэвічы 61-гадовы вадзіцель «Форда Фокуса» наехаў на 8-гадовую дзючынку, якая сканала на месцы здарэння.

У маі каля 23.00 кіроўца таксі кампаніі «Гур-дэмаркет» на аўтамабілі «Рэно Меган Сіджні» ехаў з перавышэннем хуткасці на 20 км/г і адначасова размаўляў па мабільным тэлефоне. На нерэгуляваным пешаходным пераходзе ў г. Мар'іна Горка Пухавіцкага раёна яго здалос, што ад аўтамабіля «Опель Астра», які рухаўся ў супрацьным кірунку, адцягнуў чалавек. Але машына не спынілася. Таксіст таксама не змог своєчасова затармазіць, паколькі быў заняты за рулём пачочнымі справамі. Правымі коламі ён пераехаў цераз галаву дзючыны.

Як адзначыла старшыня памочнік пракурора Мінскай вобласці Ларыса Пархімовіч, кіроўцы, якія парушылі правілы дарожнага руху, што пацягнулі за сабой смерць або цяжкія цялесныя пашкоджанні па неасцярожнасці, могуць быць пазбаўлены волі на тэрмін да 5 гадоў і права кіравання транспартным сродкам.

Тацяна ЛАЗОВСКАЯ

Трагедыя

КАЛІ ЗАПАЛКІ ЗАМЕСТ ЦАЦАК

«Хутэй за ўсё, гэта было свавольства дзіцяці з запалкамі», — гаворыць спецыяліст цэнтра прапаганды і навучання Гомельскага абласнога ўпраўлення МНС Аляксей Голуб пра трагедыю ў Рэчыцкім раёне.

Учора ў вёсцы Вышамір у дзве задыхнулася маленькая дзючынка. Дзіцяці яшчэ не споўнілася і трох гадоў. У дзень трагедыі яе маці паехала ў райцэнтр да свайго захварэўшага старэйшага сына.

Жанчына, на якую было пакаінута дзіця, у момант здарэння корпалася на агародзе і не ўбачыла дыму з хаты, пра які выратавальнікам паведамілі суседзі. Нягледзячы на тое, што падрадзьяленне МНС і медыкі былі на месцы ўжо праз некалькі хвілін, выратаваць дзіця яны не змоглі. У печы ў гэты дзень не палілі, а следы першапачатковага прагарання знойдзены на канале і дывану каля яе. У доме паўсюль раскіданы запалкі, запальніцы і пепельніцы. Выратавальнікі не выключалі, што крыніцу пажару мог выпадкова стварыць і нехта з дарослых. З аптычнага суседзя ўядома, што ў хаце, дзе знайшла часовы прытулак і сучыцелька работніца рэчыцкага прадпрыемства, вялі «вольны» лад жыцця.

Правую ацэнку дзеяння дарослых, якія пакінулі без нагляду малалетнюю, даць следства. Аднак, якое б ні было пакарэнне, жыццё дзіцяці, на жаль, ужо не вернецца...

Ірына АСТАШКЕВІЧ

Погляд

«ЗАЙЦЫ» АБ'ЯДНАЛІСЯ «УКАНТАКЦЕ»

БЕЗБІЛЕТНІКІ КАЗЫРАЮЦЬ, ШТО ДАПАМАГЛІ ХВОРАМУ ХЛОПЧЫКУ, АЛЕ Ж ЯНЫ НЕ САМІ ЗАРАБІЛІ ГЭТЫЯ ГРОШЫ...

Калі на Навагрудчыне сёлета маладая сям'я страціла ў пажары свой дом і ўсю маёмасць, атрымаўшы моцныя апёкі, то на дапамогу прыйшлі не толькі медыкі, дзяржаўныя органы, але і... сацыяльныя сеткі ў інтэрнэце. Многія людзі з розных рэгіёнаў Беларусі даведзілі пра гэтую буды і палічылі сваім маральным абавязкам падтрымаць пагарэлых, дапамагчы ім самым неабходным. Іншая сітуацыя склалася ў Гродне, дзе магчымыя сучасныя інфармацыйныя тэхналогіі выкарыстоўваюцца дзеля таго, каб... не плаціць за праезд у грамадскім транспарце.

ПА ЖЫЦЦІ — 3 «ХАЛЯВАЙ»?

Некалькі месяцаў таму на папулярным інтэрнэт-сайце «Укантакце» зарэгістравалася група, каб абмянявацца інфармацыяй аб месцазнаходжанні работнікаў кантрольна-рэвізійных службаў аўтобусаў і тралейбуснага паркаў. Ахвотных карыстацца паслугамі грамадскага транспарту «на халыву» аказалася нямала, колькасць удзельнікаў групы расце як на дражджах. Прычым не без пэўнай бравяды: вось, маўляў, на што мы здатны! Удзельнікі групы, які паведамілі яе адміністратар аднаму з сайтаў, зрабілі выснову, што халыва з'яўляецца часткай славянскага менталітэту, і калі яна ёсць, то трэба ёй карыстацца.

Цяперашняя моладзь значна больш «прасунутая» ў сучасных інфармацыйных тэхналогіях, чым іх бацькі і дзяды. І гэта нармальна. Пытанне ў іншым: нудно гэтымі навабачымі можна карыстацца, не задумваючыся аб наступствах з пункту гледжання элементарных нормаў жыцця ў грамадстве? Няма розніцы, добра гэта ці кепска? Так і будзеце крочыць далей па жыцці «з халывай»? Але ж з такім менталітэтам трыюнава і за вас, і за краіну!

— Любая служба павінна аплываць. У кінатэатр жа нічо не заходзіць бясплатна, хоць і ёсць вольныя месцы. Таксама ў лазню, цырульню. А за праезд у грамадскім транспарце, не маючы лашот, можна не плаціць? Але ж няма прадпрыемства, які і любяць інашае, — не дабрачынная арганізацыя, а суб'ект гаспадарання, які нясе затраты і павінен зарабляць грошы, разлічвацца на падаткі ў бюджэт і зарплате членам працоўнага калектыву, у якіх ёсць сям'і, дзеці — тыя ж школьнікі і студэнты, — значнае дырэктар Гродзенскага аўтобусага парка Мікалай ДРАВІЛА.

Дык каго ж, «зайцы», імкнучыся абдурыць «Укантакце»? Толькі кантралёраў ці, можа, такіх жа, як

і вы, жыхароў горада? Дарэчы, сёлета летняй культурнай сталіцы нашай краіны, чый імідж яўна не ўпрыгожвае гэтая кампанія безбілетнікаў. Культура ж — гэта не толькі цікавыя імпрэзы, але найперш паводзіны людзей у сваім паўсядзённым жыцці, маральныя прыярытэты. Ці не так?

На жаль, некаторыя не могуць альбо не хочуць зразумець гэтыя прапісныя ісціны. З пачатку сёлета года работнікамі кантрольна-рэвізійнай службы толькі Гродзенскага аўтобусага парка аштрафавана ўжо больш за 7800 безбілетных пасажыраў, складзена 6250 адміністрацыйных працолаў. Прычым ёсць факты, калі працэс аплаты штрафу (усе выпадкі заносіцца ў адрасную рэспубліканскую сістэму рэгістрацыі і ўліку прапарушэнняў) доўжыцца нават... да трох гадоў. Пакулі нарэшце жыццёвыя абставіны (уладкаванне на працу, перасячэнне дзяржаўнай мяжы, атрыманне банкруцкага крыдэту і г.д) не прымусяць парушальніка разлічыцца.

Як вядома, штраф за безбілетны праезд у нас цяпер складае 75 тысяч рублёў, а, напрыклад, у Польшчы — ў эквіваленце 40 долараў. Ёсць розніца? Таму можна альбо свядома рызыкаваць тры, чатыры пяць разоў запар, каб на шосты, трапіўшы на кантралёра і заплаціўшы штраф, зноў ехаць «зайцам». Альбо ўжо з першага разу атрымаць такі ўрок, што больш кантроль не спатрэбіцца.

Зрэшты, справа не толькі ў памеры фінансавых санкцый, але і ў тым, што ігнараванне заканадаўчых нормаў аднымі грамадзянамі ў нас зусім не абавязкова выклікае непрыманне з боку іншых. Таму папулярны адчувае сябе не «чужынцам», а як рыба ў вадзе. Можа мець нават пэўную падтрымку. Тры гады таму ў Гродне пераехаў на пастаяннае месца жыхарства жанчына з Сібіры, уладкавалася ў аўтобусны парк кантралёрам. Але адпрацаваў яна нядоўга. Праз тры месяцы прыходзіць да дырэктара: «Буду звальняцца». Чаму? Я не думала, кажа, што ў Беларусі цябе могуць абра-

зіць, адштурхнуць. Прычым пры маўклівым патуранні з боку іншых пасажыраў.

ДУМАЦЬ АБ НАСТУПСТВАХ!

Даходзіць да абсурду. На маршруце з Гродна ў адзін з сельскіх населеных пунктаў кантралёр сьпывае аўтобус і знаходзіць безбілетнага пасажыра. Той даў грошы кіроўцу, а білет не атрымаў. Якая ж рэакцыя астатніх пасажыраў? Пераважна яны абараняюць кіроўцу, не лічаць вінаватым пасажыра, што не патрабаваў білет, і негатыўна ставяцца да кантралёра, які выконвае свае службовыя абавязкі. Ніхто і не задумваецца, чым могуць «адгукнуцца» такія безбілетныя паездкі, — тым, што гэты маршрут можа стаць нерэнтабельным і будзе адменены.

Аб непазбежных, рана ці позна, наступствах варта задумацца і «зайцам», якія аб'ядналіся «Укантакце».

Вачаслаў ІГНАЦІК, старшы памочнік пракурора Гродзенскай вобласці:

— Такая з'ява, як хаўрусніцтва праз інтэрнэт ва ўхілены ад платы за праезд у грамадскім транспарце, з'явілася нядаўна. Гэта не што іншае, як арганізацыя дзейнасці па прычыненні шкоды транспартнаму прадпрыемству. Бо бясплатны праезд — гэта прамыя страты прадпрыемства, ды і бюджэту, з якога паступаюць датацыі на гарадскія грамадскія транспарты. І калі такая з'ява будзе распаўсюджвацца, а нейкія выхавачы, растлумачальныя мерапрыемствы на ўзроўні школ, ВНУ, грамадскіх арганізацый тут не дапамогуць, то, безумоўна, перад заканадаўцам паўстане пытанне аб увядзенні адміністрацыйных нормаў па спыненні такіх дзеянняў у інтэрнэце.

Залатая пара... НОВЫХ МАГЧЫМАСЦЯЎ

Па інфармацыі ААН, за апошнія пяцьдзясят гадоў сярэдня працягласць жыцця чалавека на нашай планеце павялічылася на 20 гадоў, а да 2025 года пры агульнай колькасці народнаасельніцтва 8,5 млрд чалавек — 1,2 млрд чалавек будзе старэйшым за 60 гадоў. Старэйшыя ўзроставая група, гэта значыць, асобы 80 гадоў і старэй, з'яўляецца самай хуткаростаючай групай пажылых насельніцтва. Калі ў 2000 годзе такіх людзей было 70 млн чалавек, то, паводле прагнозу ААН, за бліжэйшыя 50 гадоў іх колькасць павялічыцца больш чым у пяць разоў.

— У Беларусі працяваюць каля 1,9 млн пенсіянераў і каля 19,6 тыс. ветэранаў Вялікай Айчыннай вайны. 557 жыхароў краіны дасягнулі ўзросту 100 і больш гадоў. У структуры пажылага насельніцтва пераважаюць жанчыны. Наша грамадства, як і многія іншыя, мае патрэбу ў фарміраванні пазітыўнага стаўлення да старасці і пенсіянераў. Невыпадкова пажылых людзей прапануюць сёння называць «людзьмі, свабоднымі ад працоўных абавязкаў» ці «людзьмі ва ўзросце незалежнасці». Для аказання дапамогі пажылым людзям у нашай дзяржаве створана сістэма сацыяльнай абароны пажылых людзей. Але не варта забываць, што патрэбы пажылых найлепшым чынам будуць задавальняцца пры адначасовай падтрымцы як з боку дзяржаўных установаў, так і сям'і. Бо падтрымка і салідарнасць паміж пакаленнямі таксама немалаважная.

Медыкі сцвярджаюць, што сакрэт даўгалецтва ў тым, што чалавек працягвае цікавіцца жыццём, быць фізічна актыўным і не адзінокім. Для таго каб гэтага дасягнуць, неабходна падаўжаць перыяд працаздольнасці без дыскрымінацыі па ўзросце і пасля пенсіі, прыцягненне да дзейнасці, якая прыносіць карысць грамадству.

Такую занятасць прапануюць розныя цэнтры і аб'яднанні. На-

прыклад, створанне ініцыятыўных груп, дзе пенсіянеры ўключаюцца ў працэс высявятлення патрэб мясцовай супольнасці, планаванне і рэалізацыя мер па паліпшэнні жыцця. Ключавым псіхалагічным момантам тут з'яўляецца прызнанне значэння кожнага пажылага чалавека, разуменне таго, што кожны голас прыняты да ўвагі. Яркі прыклад паспяховага ажыццяўлення падобнага праекта ў Германіі прывёў да таго, што ні адзін нарматыўны дакумент, які тычыцца пажылых людзей, не прымаецца дэпутатамі без адабрэння грамадскага савета па пытаннях пажылых людзей на ўзроўні мясцовага самакіравання. Увядзе, як пашырыць кола зносінаў пажылых людзей і як паўплывае

на іх актыўнасць стварэнне аналагічнай групы кіраўнікоў з пажылых людзей у Беларусі!

Сумна, што больш за 60% рэспандэнтаў падчас апытання сярод пенсіянераў «Як вы цкава пра будзіць вольны час?» адзначылі прагляд тэлевізара. Безумоўна, атрыманне новых навыкаў і забеспячэнне магчымасцю заробку — гэта стымулы да удзелу ў грамадскім жыцці. Паспяхова і вядомыя праекты, дзе удзельнічаюць састарэлыя людзі, былі прэзентаваны на форуме «Магчымасці без меж» (сярод арганізатараў — Беларускае таварыства Чырвонага Крыжа).

Праект Seed, які складаецца з 64 ініцыятыўных груп, дапамагае павысіць інфармаванасць аб магчымасцях бясплатнага лячэння, атрымання бясплатнага юрыдычных кансультацый, пераадоленне бар'ераў недаверу ў пажылых людзей пры звароце па дапамогу ў дзяржаўны і грамадскія структуры. Даведацца больш пра

дзейнасць праекта можна на сайце www.seed.redcross.by.

У Брэсце функцыянуе Інстытут трэцяга ўзросту, сярэд акадэмічнай праграмы якога курсы па 8 кірунках, якія тычацца псіхалогіі, рэаліі, вывучэння замежных моў, павышэння камп'ютарнай граматыцы, фотакурс і многае іншае. А ў Гродне працуе «Універсітэт Залатога веку», дзе створаны ўсе ўмовы для пашырэння свайго светапогляду і развіцця навыкаў. Павышанай папулярнасцю карыстаюцца курсы ландшафтнага дызайну і экскурсаводаў.

Шчасна адна гуманітарная праграма «Месца сустрачы: дыялог» накіравана на паліпшэнне якасці жыцця іншай сацыяльна неабараненай часткі насельніцтва — былых вязняў фашызму і ахвяр нацыянал-сацыялізму. У рамках гэтай праграмы арганізуюцца мерапрыемствы па сацыялізацыі такіх людзей.

Уражваюць вынікі працы валанцёраў з пажылымі людзьмі, якімі падзялілася старшыня праўлення міжнароднага грамадскага аб'яднання «Узаемазруменне» Ангеліна Аношка. Напрыклад, адна з жанчын, якая наведвала мерапрыемствы арганізацыі, ва ўзросце 80 гадоў паступіла ў Маскоўскі ўніверсітэт на юрыдычны факультэт. А мужчына, які меў праблемы з маўленчым апаратам пасля перанесенага інсульту, загаварыў праз 11 гадоў маўчання (!). Сумесная праца валанцёраў і пажылых людзей спрыяе паразуменню паміж пакаленнямі, умацоўвае сямейныя каштоўнасці.

Людзям «ва ўзросце незалежнасці» варта памятаць: пенсія — не прысуд — і разумець, што надышла «залатая пара» раскрыць свой патэнцыял на карысць будучыні.

Алеся БАРАБ'ЁВА.

БАНК ТОРГОВЫЙ КАПИТАЛ					
www.tcbank.by					
БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС на 1 октября 2014 г.					
(в миллионах белорусских рублей)					
№ п/п	Наименование статьи	Символ	01.10.2014	01.10.2013	
1	2	3	4	5	
1	АКТИВЫ				
2	Денежные средства	1101	8 722	9 902	
3	Драгоценные металлы и драгоценные камни	1102	-	-	
4	Средства в Национальном банке	1103	679	3 625	
5	Средства в банках	1104	440 178	387 043	
6	Ценные бумаги	1105	977 047	597 920	
7	Кредиты клиентам	1106	391 280	676 462	
8	Производные финансовые активы	1107	589 897	519 502	
9	Долгосрочные финансовые вложения	1108	-	-	
10	Основные средства и нематериальные активы	1109	37 278	37 064	
11	Имущество, переданное в залог	1110	-	-	
12	Отложенные налоговые активы	1111	-	-	
13	Прочие активы	1112	165 658	164 401	
14	ИТОГО активы	11	2 610 739	2 395 919	
15	ОБЯЗАТЕЛЬСТВА				
16	Средства Национального банка	1201	-	-	
17	Средства банков	1202	1 734 040	1 584 760	
18	Средства клиентов	1203	7 499	11 585	
19	Ценные бумаги, выпущенные банком	1204	-	-	
20	Производные финансовые обязательства	1205	-	-	
21	Отложенные налоговые обязательства	1206	-	-	
22	Прочие обязательства	1207	37 915	28 701	
23	ВСЕГО обязательства	120	1 779 454	1 625 046	
24	СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ				
25	Уставный фонд	1211	616 505	616 505	
26	Эмиссионный доход	1212	168	168	
27	Резервный фонд	1213	106 609	105 175	
28	Фонды переоценки статей баланса	1214	20 107	9	

Алімпіец

Сумесны праект газеты «Звязда», Нацыянальнага алімпійскага камітэта і Міністэрства спорту і турызму Рэспублікі Беларусь

«СПАРТЫЎНАЯ ГІМНАСТЫКА ТРЫМАЕЦА НА ЭНТУЗІЯСТАХ»

Чаго чакаць ад нашай каманды на Алімпіядзе ў Рыа?

Часы, калі кожны аматар спорту ведаў імя Вітала Шчэрбы і Івана Іванова, засталіся далёка ў мінулым. Зараз айчынная спартыўная гімнастыка перажывае няпросты перыяд. Так, на сёлетнем чэмпіянаце свету ў кітайскім Наньіне лепшым сярэд беларускай стаў Андрэй Ліхавіцкі: лідар зборнай быў сёмым у практыкаванні на кані і чатырнаццатым у шматбор'і. А вось астатнія нашы спартсмены ў кваліфікацыйных лістах размясціліся даволі далёка. З чым звязаны заняпад спартыўнай гімнастыкі ў Беларусі? Чаго чакаць ад перадалімпійскага сезона? Як падрыхтаваць годны рэзерв? На гэтыя пытанні адказвае заслужаны трэнер Рэспублікі Беларусь, дырэктар ДЮСШ па спартыўнай гімнастыцы Міністэрства адукацыі Мікалай НЯДБАЛЬСКІ.

— **Мікалай Аляксандравіч, у мінулым вы прафесійны гімнаст, удзельнічалі ў Алімпійскіх гульнях. Падзяліцеся, калі ласка, успамінамі.**

— Так, гэта была Алімпіяда 1972 года ў нямецкім Мюнхене. У склад зборнай СССР уваходзілі па тры прадстаўнікі Беларусі — Вольга Корбут, Антаніна Кошаль, Тамара Лазакіч і жанчын, Аляксандр Малееў, Уладзімір Шчукін і я ў мужчын. Першы міжнародны спаборніцтва такога маштабу — усё было незабыта. Вядома, назаўжды ў памяці застаецца і мюнхенская трагедыя. У тым тэрэакце загінуў мой сябар — бароц Марк Славін. Ён, дарчы, нарадзіўся ў Мінску, затым перабраўся ў Ізраіль, трапіў у алімпійскую зборную... Тым не менш праз столькі гадоў часцей успамінаецца ўсё ж такі добрае і светлае.

— **Можаце параўнаць, наколькі арэзінавацца становіцца спартыўнай гімнастыкай тады і зараз?**

— Гэтая розніца — каласальная. Просты прыклад: да Алімпіяды мы рыхтаваліся ў Палацы спорту, на паўнавартаўскім памосце. Лепшая спартыўная пляцоўка краіны была ў нашым распрадэжні! Зараз жа члены нацыянальнай зборнай трэніруюцца на базе ў Стайках, дзе даволі неаблагія ўмовы. Астатнія ж вымушаны задавальвацца тым, што ёсць. Адзіная адукацыя — нядаўна пабудаваны Палац гімнастыкі ў Магілёве. І тое, лічу, што гэтага мала. Маленькія залы, амаль яку ў школе, невысокія столы — карацей, не тая атмосфера, што на сучасных арэнах. Уявіце: рыхтуюцца гімнасты ўсё час на абмежаванай плошчы, затым прыязджае, напрыклад, на чэмпіянат свету, трапляе ў зусім іншае асяроддзе, дзе шмат прасторы і паветра, — і губляецца, бо прывыкнуў да іншага. Гэта, безумоўна, адбываецца на выступленні. Здаецца, дробязь, але ўсё ўзаемазвязана.

— **Іншая праблема — малая колькасць школ па спартыўнай гімнастыцы...**

— А менавіта дзесяць на ўсю краіну. Гэта якраз следства адсутнасці адпаведнай матэрыяльна-тэхнічнай базы. На якім падмурку адкрываць спецыялізаваныя школы? Яшчэ адна праблема — няма

Мікалай НЯДБАЛЬСКІ

высокакваліфікаваных трэнераў. Амаль што ўсе вопытныя спецыялісты з'яжджаюць працаваць за мяжу, бо там прапаноўваюць годныя ўмовы. На нашу трэнерскую зарплату ў 200-300 долараў сям'ю не пракарміш. Вось і губляем шчэрбы, івановых... Хаця не сакрэт, што і Віталь Шчэрба (шасцікратны алімпійскі чэмпіён — Аўт.), і Іван Іванкоў (двухразовы чэмпіён свету ў шматбор'і — Аўт.) прапаноўвалі свае паслугі беларускаму спорту, але па розных прычынах тут у хлопцаў не атрымалася.

— **Гэты лёс не абмінуў і неаднаразовага прызёра чэмпіянатаў свету Дзімітрыя Каспяровіча, які пазычыў час працаваць у Цырку дзю Салей. Хаця спартсмен таксама выказваў жаданне стаць трэнерам, але не знайшлося працы. Парадокс?**

— Хутэй, жорсткія рэаліі. Аптымізацыя кадраў, працоўныя стаўкі трэнераў усё час скарачаюцца... Што і казаць, калі ў асацыяцыі гімнастыкі за наш від спорту зараз адказвае адзін чалавек — Геннадзь Сяргеевіч Дзязюла. Ён і начальнік зборнай, і трэнер, і гаюлы па паперах. Дарчы, гэта цяпер у гімнастаў ёсць варыянты працаўладкавання пасля заканчэння прафесійнай кар'еры, а раней існавала толькі два шляхі — альбо трэнерская дзейнасць, альбо ваенная служба. Але гэта і добра, бо тыя, хто шчыра любіць спартыўную гімнастыку, так і засталіся ў гэтым відзе спорту і сталі высокакласнымі трэнерамі.

— **Наступны год — перадалімпійскі. У якіх відах можам разлічваць на алімпійскія ліцэнзіі?**

— Перш за ўсё ў мужчынскіх камандах. Калі сёлета на чэмпіянаце свету сталі пятнаццатымі, то ў наступным сезоне трэба трапі-

ў ЗША. Праз тры гады вярнулася — дзючыну не пазначылі: прыгожая, пасважэлая, упэўненая ў сабе. Вышла на памост — і без праблем выйграла чэмпіянат краіны. Атрымліваецца, там ёй далі магчымасць раскрыцца.

— **Але ж не ва ўсіх ёсць магчымасць трэніравацца за мяжой...**

— Дык гаворка не аб тым! Трэба навучыцца ствараць камфортную атмасферу ў камандзе. Пераходны ўзрост — няпросты перыяд у жыцці кожнага чалавек. А калі гэты падлетак яшчэ і прафесійны спартсмен, сітуацыя ўскладняецца ў сто разоў. Важна, каб побач быў вопытны і мудры трэнер, які не стане казаць «Да пабачэння!», калі ў спартсмена штосьці не будзе атрымлівацца.

— **З трэніравальным працэсам усё зразумела. А як быць з тым, што зборная даўно не выязджала на замежныя зборы?**

— Ёсць думка, што калі гімнасты трэніруюцца ў зале, няма розніцы, дзе гэтая зала знаходзіцца, — на берэзе мора ці па палярным кругам. Рыхтавацца да спаборніцтваў можна і ў нас, згодна. А вось аднаўляцца пасля цяжкага сезона лепш усё ж такі на поўдні. Калісьці ў нас былі добрыя стасункі з грэкамі, і пасля адной з Алімпіяд каманда на міжсезонне паехала ў Грэцыю. Цудоўная зала на берэзе мора — тут табе і адпачынак, і трэнерка. Вось гэта была падрыхтоўка!

— **Але, нягледзячы на ўсе пералічаныя складанасці, дзядзя працягвае аддаваць у спартыўную гімнастыку.**

— Так. Скажу больш: бацькі ахвотна выдучы да нас сваіх малых. Мы нават не спраўляемся з такім наплывам. Справа ў тым, што ў кожнай школы ёсць ліміт на ўкамплектаванне. Зразумела, на бюджэтных месцы мы адбіраем лепшых, з астатнімі займаемся на платнай аснове. Тым не менш, калі хлопчыкі ці дзючкіна з платнай групы паказвае добры вынік, мы пераводзім яго ці яе на бесплатнае навучанне. Праблема ў іншым: пасля першага года заняткаў з сотні набраных дзядзяў у лепшым выпадку застаецца дваццаць. Хтосьці не вытрымлівае нагрузак, у кагосьці няма магчымасці далёка ездзіць на трэнерку і г.д. З іншага боку, дзядзя, што сярэд гэтых дзядзяў ёсць фанаты сваёй справы, для якіх ніяка адлегласць не перашкода. У нашай школе, напрыклад, ёсць адзін хлопчык, які ездзіць на трэнерку ў Барануляцкі. На такіх энтузіястах і трываецца спартыўная гімнастыка.

Дарына ЗАПОЛЬСКАЯ.

ДАПЛЬЦЬ ДА АЛІМПІЙСКІХ МЕДАЛЁЎ...

На юнацкіх Алімпійскіх гульнях у Нанкіне толькі адна беларуская спартсменка змагла заваяваць адразу два медалі. Сямнаццацігадовая тэнісістка Ірына ШЫМАНОВІЧ разам з украінкай Ангелінай Калінінай стала чэмпіёнкай у парным разрадзе, а ў адзіночцы здабыла сярэбраны медаль. Дзючыну ўжо некалькі гадоў лічаць адной з лепшых гатоваў свету, а яна ўпэўнена, што нарэшце гатова да прафесійнага тэніса. Карэспандэнт «Звязды» сустрэлася са спартсменкай і даведалася, што напугаў дзючыну ў кітайскім Нанкіне, што казаў пра яе легендарны Нік Балецьчы і чаму юніёрам забараняюць фатаграфіравацца з вядомымі тэнісістамі.

Ірына ШЫМАНОВІЧ

ВЫПРАБАВАННЕ СЯБРОУСТВАМ

Да Алімпіяды ў Нанкіне Іра рыхтавалася, выступаючы за юніёрскую каманду на еўрапейскім чэмпіянаце. Пры гэтым у пачатку сезона дзючына дэбютавала за нацыянальную зборную, і ў пары з Ілонай Крэмень выйграла свой першы матч на дарослым Кубку федэрацыі. Тэнісістка прызначыла, што на спаборніцтвах, дзе трэба прадстаўляць краіну, яна прыязджае з задавальненнем.

— Ні на адным іншым турніры не атрымліваю такіх яркіх эмоцый. Вядома, гэта вялікая адказнасць, і ўсё гэта, калі ў мяне не атрымліваецца быць разам з камандай, я вельмі перажываю. Так здарылася на еўрапейскім чэмпіянаце. Не змагла дапамагчы дзючатам у матчах за пяць месца, бо трэба было ляцець у Вільнюс рабіць амерыканскую візу: да пачатку US Open заставаўся месяц. Але ў той момант усё мае домілі былі толькі пра Алімпійскія гульні.

— У Нанкіне было вельмі гарача і душна. Першыя тры дні ліў дождж, і тэнісісты былі вымушаны трэніравацца ў зале.

— Пляч хвілін пад дахам — і ты ўжо ўсё можы. Але да пачатку спаборніцтваў надвор'е нармальнавалася. Гульнявы дзень пачынаўся ў тры гадзіны, і калі мы пачыналі, напрыклад, другім запускам, то пад вечар ужо было досыць камфортна.

Толькі адно пугала: на электрычнае святло злятання ўсяляк жаку. А яны там такія велічэзныя! Усё час прыходзілася «выправаджаць» кагосьці з корта, — омяецца спартсменка.

Але капрызнае надвор'е і крылатыя госці — не самая цяжкая перашкода. З якой дэвалюцы сутыкнуцца Іры. У самы разгар спаборніцтваў дзючына на захварэла. Прычына банальная — кандыцыянеры ў аўтобусе.

— У выніку кашаль, насмарк, тэмпература — усё, як трэба. Але выхадзіла і выступала. Ды яшчэ адразу ў трох разрадах — адзіночка, мікст і пара. Напэўна, добра, што ў міксте ўступілі ўжо ў першым матчы, — з іранічнай усмешкай кажа тэнісістка. — Бо перад парным фіналам я ўжо падыхвала ўсёй камандай, дзючыні ім за гэта.

ПАЎГОДА У СОНЕЧНАЙ ФЛАРЫДЗЕ

Летас у пары з Ангелінай Іра ўваходзіла ў фінал юніёрскага Уімблдона. А ўжо ў канцы сезона выйграла свае першыя дарослыя тытулы. Нядзіўна, што ІТФ (Міжнародная тэнісная федэрацыя) — Аўт.) неаднаразова прызначала беларуску адной з лепшых юніёраў свету. Пра гэта сведчыць і той факт, што ўжо чацвёрты год Іра ўваходзіць у склад міжнароднай зборнай ІТФ.

— У каманду запрашаюць тэнісістаў... з «нятэнсісных» дзяржаў. Мы ездзім на зборы, працуем з лепшымі трэнерамі абсалютна з розных краін. У еўрапейскай зборнай ІТФ я ўвесь час працавала з адным і тым жа трэнерам, а ў сусветнай — з рознымі. Так, апошні раз нас суправаджалі спецыялісты з Бразіліі, Зімбабве і Калумбіі. З усімі трэнерамі і спартсменамі з сусветнай каманды ў мяне склаліся цёплыя адносіны. У Нанкіне, напрыклад, мяне гарача падтрымлівала ледзьве не ўся бразільская зборная.

Тым не менш гэта не першы вопыт супрацоўніцтва тэнісісткі з высокакваліфікаваным трэнерам і спартсменам. У чатырнаццаці гадоў Іра на шэсць месяцаў трапіла ў лепшую тэнісную акадэмію свету, якая падтрымлівала такіх «зорак», як Андрэй Агасі, Барыс Бэкэр, Марціна Хінгіс, Сэрэна Уільямс, Марыя Шарпава і іншыя.

У ЧАТЫРНАЦЦА ГАДОЎ ІРА НА ШЭСЬ МЕСЯЦАЎ ТРАПІЛА У ЛЕПШУЮ ТЭНІСНУЮ АКАДЭМІЮ СВЕТУ, ЯКАЯ НАДРЫЦАВАЛА ТАКІХ «ЗОРАК», ЯК АНДРЭЙ АГАСІ, БАРЫС БЭКЕР, МАРЦІНА ХІНГІС...

Разам з тым Іра дапускае магчымасць, што аднойчы ёй прыйдзецца развітацца з бацькам-трэнерам.

— У прафесійнага тура свае правілы. Магчыма, калісьці я захачу, каб тата быў проста татам. Спадзяюся, у такім выпадку ён зразумее мой выбар.

— У алімпійскай чэмпіёнкі Нанкіна вялікая сям'я. Акрамя матулі і таты, яшчэ сямігодны брацік і трохгадовы сястрычка. Тэнісістка прызначае, што вельмі сумее па іх, калі доўгі час знаходзіцца далёка ад дома.

Сваё дзіцтва Іра ўжо ўспамінае як нешта зусім далёкае.

— Я ж яшчэ паралельна плаваннем займалася. І паказвала добрыя вынікі. Але гадоў у 11-12 трэнер па плаванні паставіў ультыматум — тэніс ці плаванне.

Бо я шмат хварэла: напэўна, падлеткавыя органы не вытрымлівалі нарузкі. Цяпер плаванне ў басейне, плаванне на возе і зразумела, моцныя «фізіку». Я і зараз люблю плаваць у басейне, асабліва пасля трэніровак. Прычым не аб'як, а правільна — у тэмпе, рознымі стылямі. У мяне нават доўгі час была мара — плаваць вольна і адкрытым басейне, у гарачае надвор'е, пад сонейкам... І вось калі трапіла ў Акадэмію Балецьчы, гэтая мара нарэшце здзейснілася.

— **Прыватанне, Фэдэрэр!**

Наступны сезон для Іры — пераходны. 17 гадоў у тэнісе — той узрост, калі трэба ўзначаліць, працягваюць удзельнічаць у юніёрскіх спаборніцтвах ці цалкам засяродзіцца на дарослых турнірах, зарабляць рэйтынгавыя ачкі і прабіваць у першую сотню рэйтынгу. Дзючына кажа, што яшчэ не вызначылася.

— З аднаго боку, разумею, што яшчэ не рэалізавала свой патэнцыял на юніёрскіх турнірах Вялікага шлема. З іншага — адчуваю, што ўжо гатова на роўных спаборніцтвах з дарослым, вопытным тэнісісткамі. Вясной выступала на буйным турніры ў Турцыі. І там удзельнічала тэнісістка з Сербіі, якая нядаўна на US Open перайграла Петру Квітаву (чаская тэнісістка, 4-я ракетка свету). — Аўт.). Глядзела на яе і разумела, што гуляю прыблізна на такім жа узроўні... Пароўна з трэнерам, бацькамі, і разам лепшым, што для мяне лепш.

А пакуль дзючына з юніёрскай шчырацю і зарэзалі ў усмешкай дзючына мяне цікавымі нечаканасцямі. Аказваецца, на турнірах Вялікага шлема юніёрам забараняюць падыходзіць да топ-тэнісістаў з просьбай фота ці аўтограф. На US Open, напрыклад, за гэта могуць дыскваліфікаваць.

— Арганізатары нас тактычна папярэджваюць: калі да вас падыходзіць Сэрэна Уільямс ці Роджэр Фэдэрэр сфатаграфавача ці папрасіць аўтограф, ветліва адмоўцеся, — смеецца тэнісістка. — Але, насамрэч, я гэта разумею. Цяжка вельмі шмат трэніравацца, настройвацца на спаборніцтва і пры гэтым кантактаваць з вялікай колькасцю бальшычкаў. Мне дастаткова таго, што я магу сказаць умоўна Фэдэрэру «прывітанне» ці проста прайсці побач.

— **Удалечыні ад дома вельмі сумуе па сям'і?**

З дзядзінства спартсменка працавала выключна з бацькам. Але зусім нядаўна яна пачала супрацоўнічаць з трэнерам Канстанцінам Ачапоўскім.

— Я такі чалавек, які не стане цягнуцца да ўсіх. З гэтым спецыялістам мне сапраўды вельмі камфортна. Ён — добры трэнер і прыемны чалавек. Да таго ж разумее, што тата ўсё роўна будзе заставацца побач і, калі трэба, дапамагаць. Такое стаўленне важна для ўзнікнення ўзаемадаверу.

Бацька дзючыны ніколі не быў прафесійным спартсменам, але гэта не значыць адсутнасць тэніснага вопыту.

— Калісьці тата быў спарынг-партнёрам Максіма Мірнага і Уладзіміра Ваўчкова. Ён вельмі

Ірына ШЫМАНОВІЧ і Ангеліна Калініна

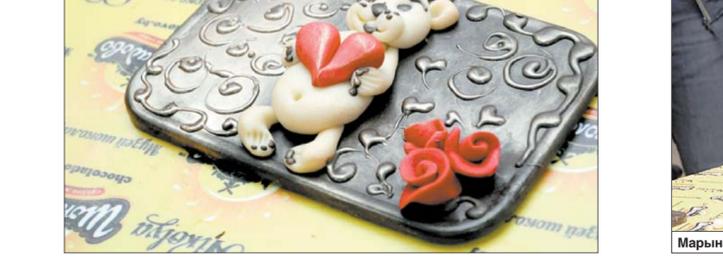
Шакалацэ Нікалай і Ала Цупер з дачкой Лізай.

ВУЧАЦЬ ЧЭМПІЁНЫ «САЛОДКАЙ» СПРАВЕ

У Нацыянальным гістарычным музеі прайшоў майстар-клас «Шакалацэ-пачатковец». Удзел у ім узялі дзеці са шматдзетных сем'яў, а таксама вядомы беларускі спартсмен — шматразовы чэмпіён свету па летнім біятлоне Вольгі НАЗАРАВАЙ, чэмпіёнкі Алімпійскіх гульняў 2014 года па фрыстайле Алы ЦУПЕР, чэмпіёнкі Еўропы па лёгкай атлетыцы Марыны АРЗАМАСАВАЙ. Пад кіраўніцтвам шакалацэ Нікалая кожны з удзельнікаў стварыў салодкі сувенір. Таксама адбылася прэзентацыя трох шакаладных карцін ад зорак беларускага спорту. Арганізатары мерапрыемства — Міністэрства спорту і турызму, Нацыянальны гістарычны музей, Музей шакаладу Nikolaya.

Марына Арзамасова з дачкой Аляксандрай.

Шакалацэ Нікалай і Ала Цупер з дачкой Лізай.

АРБАЛЕТЫ КАНТРАБАНДАЙ

Транзитную фуру, которая рухнула с Лыты в Украину, на пункте пропуска «Новая рудня» спынілі митнікі. Українські перавозчык прадставіў партыю свайго грузу як спартыўныя тавары.

Падчас дагляду выявіліся, што ў кардонных скрынках — разнастайныя арбалеты і запчасткі да іх, стралы для лука, нажы «матылькі», гумовыя дубікі. Митнікі вырашылі правярць, ці можна лічыць змясца грузавага «Мерседэса» спартыўным інвентаром.

Начало собрания — в 10.00. Регистрация акционеров, их представителей — с 9.00. Дата составления списка акционеров, имеющих право на участие в собрании, — 20 октября 2014 года.

ИЗМЕНЕНИЯ В ПРОЕКТНУЮ ДЕКЛАРАЦИЮ по объекту «Многоквартирные жилые дома №№ 11, 12, 13, 14 по генплану в районе пересечения улиц Проектируемой № 1, Проектируемой № 2 в границах жилого района «Лебяжий».

30 октября 2014 года в 14.00 СОСТОИТСЯ ВНЕОЧЕРЕДНОЕ ОБЩЕ СОБРАНИЕ АКЦИОНЕРОВ ОАО «Вишневка-2010» по адресу: Минская область, Минский район, агрогородок Вишневка, ул. Центральная, 1А (актовый зал).

зептер банк
Акционерное общество «Центер Банк»
Адрес: 220034, г. Минск, ул. Платонова, 1Б

Table with 5 columns: № п/п, Наименование статьи, Символ, 01.10.2014, 01.10.2013. Summary of financial statements for Zepiter Bank.

Table with 5 columns: № п/п, Наименование статьи, Символ, 01.10.2014, 01.10.2013. Summary of financial statements for Zepiter Bank.

Table with 5 columns: № п/п, Наименование статьи, Символ, 01.10.2014, 01.10.2013. Summary of financial statements for Zepiter Bank.

Table with 5 columns: № п/п, Наименование статьи, Символ, 01.10.2014, 01.10.2013. Summary of financial statements for Zepiter Bank.

Table with 5 columns: № п/п, Наименование статьи, Символ, 01.10.2014, 01.10.2013. Summary of financial statements for Zepiter Bank.

Table with 5 columns: № п/п, Наименование статьи, Символ, 01.10.2014, 01.10.2013. Summary of financial statements for Zepiter Bank.

Данная отчетность ЗАО «Центер Банк» размещена на сайте банка: www.zepiterbank.by/O-банк/Финансовая-отчетность/Ежеквартальный-отчет.aspx

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОДАЖЕ ИМУЩЕСТВА ПУТЕМ ПРОВЕДЕНИЯ АУКЦИОННЫХ ТОРГОВ ЗАО «Выставочный центр Аквабел» Минский район

Table with 7 columns: № лота, Наименование объекта, Год выпуска, Адрес объекта, Начальная стоимость объекта, Размер задатка.

Условия проведения аукциона: Организатором аукциона и продавцом является Закрытое акционерное общество «Выставочный центр «АКВАБЕЛ» Минский район.

Утерянные страховые свидетельства «Обязательное страхование гражданских ответственности владельцев транспортных средств на территории Республики Беларусь».

Table with 5 columns: № п/п, Наименование статьи, Символ, 01.10.2014, 01.10.2013. Summary of financial statements for BTA Bank.

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС на 1 октября 2014 г.

Table with 5 columns: № п/п, Наименование статьи, Символ, 01.10.2014, 01.10.2013. Summary of financial statements for BTA Bank.

Председатель Правления Маренов С.Т.
Главный бухгалтер Сергиевич Н.М.
Дата подписания «13 октября 2014 г.»

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛЯХ И УБЫТКАХ на 1 октября 2014 г.

Table with 5 columns: № п/п, Наименование статьи, Символ, 01.10.2014, 01.10.2013. Summary of financial statements for BTA Bank.

Председатель Правления Маренов С.Т.
Главный бухгалтер Сергиевич Н.М.
Дата подписания «13 октября 2014 г.»

Аукцион или с момента регистрации продавцом (организатором аукциона) отказа от участия в аукционе. Участнику аукциона, выигравшему торги, задаток не возвращается, а учитывается при окончательных расчетах.

В связи с поступившим заявлением об объявлении гражданина безвестно отсутствующим суд Ошмянского района Гродненской области просит граждан и юридических лиц в течение двух месяцев со дня публикации сообщить суду (2311103, город Ошмяны, улица Советская, 39) об известных им сведениях о гражданине КАМЫКОВЕ Людмиле Павловне, 1971 года рождения, уроженке и жительнице г. Ошмян, ул. Дзержинского, д. 14, Гродненской области (идентификационный номер 4300971K001PВ3).

В суд Речичского района Гомельской области поступило заявление о признании безвестно отсутствующим БРЕЛЯ Александра Васильевича, 19.11.1965 года рождения, уроженца д. Рассвет Речичского района, проживавшего по последнему известному адресу: Гомельская область, Речичский район, д. Рассвет, пер. Майский, д. 6.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА Государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации» (организатор аукциона) по поручению Республиканского унитарного предприятия «Управляющая компания холдинга «Белавтодор» (продавец) проводит открытый аукцион по продаже легкового автомобиля VAZ - 21104-01 (2005 г.в., г/н 9045 НК-7, кузов № ХТА21104050859113).

Задаток в размере 10% (1 828 800 бел. руб.) от начальной цены предмета аукциона, перечисляется на расчетный счет УП «Минский городской центр недвижимости» № 3012104971019 в региональной дирекции № 700 ОАО «БПС-Сбербанк», г. Минск, код 153001369, УНП 190398583 в срок, установленный для приема документов на участие в аукционе.

Задаток перечисляется на расчетный счет УП «Минский городской центр недвижимости» № 3012104971019 в региональной дирекции № 700 ОАО «БПС-Сбербанк», г. Минск, код 153001369, УНП 190398583 в срок, установленный для приема документов на участие в аукционе.

РУП «Институт недвижимости и оценки» извещает о проведении повторного открытого аукциона со снижением цены

по продаже здания торгового центра, принадлежащего ГУ «Санаторий «Белая Русь» Управления делами Президента Республики Беларусь на праве оперативного управления, расположенного на федеральной трассе Москва-Адлер

Table with 5 columns: Лот № 1, Здание торгового центра с условным № 2333:0:6.2003-386, Российская Федерация, Краснодарский край, Туапсинский район, с. Агой, ул. Горная, д. 2. Area: 1 029.2 m², Price: 1 400 000 rub.

Назначение — нежилое. Год постройки — 1993. Площадь — 1 029.2 м². Этажей — 2. Отопление — центральное. Водопровод — от городской сети. Канализация — общесплавная. Горячее водоснабжение — от электронагревателя. Электропроводка — скрытая проводка. Телефон — открытая проводка. Вентиляция — приточно-вытяжная.

Земельный участок для эксплуатации существующего торгового центра, категория земель — земли населенных пунктов, площадью 3076,0 м² с кадастровым номером 2333:09 07 001:79.

Здание сдается по договорам аренды: арендуемая площадь 33,2 м² и 60,4 м².

1. К участию в аукционных торгах допускаются индивидуальные предприниматели, физические лица без ограничения, вне зависимости от государственной принадлежности, своевременно подавшие заявление на участие в аукционе, внешние задаток и представившие другие необходимые документы.

2. Валюта торгов — российский рубль.

3. Валюта платежа — российский рубль или евро по выбору покупателя.

4. При наличии заявления на участие в аукционных торгах только от одного участника и его согласия приобрести Объект по начальной цене, увеличенной на 5% (пять процентов), данный участник получает статус «Претендент на покупку», и на него распространяются правила и условия участия в аукционных торгах, установленные законодательством Республики Беларусь для Победителя аукциона.

5. Победитель аукциона (Претендент на покупку) обязан подписать договор купли-продажи Объекта с Продавцом в течение 10 (десяти) банковских дней со дня подписания протокола о результатах аукциона при этом:

а) Расчеты по приобретенному на аукционных торгах имуществу производятся путем перечисления денежных средств Победителем (Претендентом на покупку) на расчетный счет Продавца в течение 15 (пятнадцати) банковских дней после подписания договора купли-продажи Объекта по конечной цене продажи, определенной по итогам аукционных торгов, с добавлением суммы налога на добавленную стоимость в размере 18% (восемнадцать процентов) и с учетом перечисленного ранее Организатору аукциона задатка.

6. Победитель аукциона (Претендент на покупку) обязан возместить Организатору аукциона стоимость затрат по организации и проведению повторного аукциона на основании счета-фактуры в течение 3 (трех) банковских дней с момента подписания протокола о результатах аукциона.

7. Победитель аукционных торгов (Претендент на покупку) должен произвести государственную регистрацию договора купли-продажи Объекта после проведения оплаты и получения перечисленной суммы Продавцом, но не позднее 30 (тридцати) банковских дней со дня двустороннего подписания договора с отнесением всех расходов по удостоверению, составлению и оформлению договора купли-продажи, уплате государственной пошлины на Подбедителя аукциона (Претендента на покупку).

8. Плательщи и расчеты с резидентами и нерезидентами Республики Беларусь осуществляются в соответствии с законодательством Республики Беларусь, регулирующим расчеты при проведении валютных операций.

9. Цель использования Победителем аукциона (Претендентом на покупку) Объекта не ограничивается в соответствии с целевым назначением.

Аукцион состоится 29.10.2014 в 11.00 мск. Место проведения аукционных торгов: Российская Федерация, Краснодарский край, Туапсинский район, п. Майский ГУ «Санаторий «Белая Русь».

В случае регистрации только участников — резидентов Республики Беларусь аукцион проводится по адресу: г. Минск, ул. Комсомольская, д. 11, пом. 4 в 11.00 по белорусскому времени.

Для участия в аукционе приглашаются граждане, юр. лица и индивидуальные предприниматели Республики Беларусь, иностранные инвесторы, подавшие заявление на участие в аукционе (по форме, установленной Организатором аукциона), предоставившие заверенную банком копию платежного поручения о внесении задатка, заявление об ознакомлении с документами, продаваемым Объектом (по форме, установленной Организатором аукциона) и заключившие с Организатором аукциона соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона (по форме, установленной Организатором аукциона), а также прилагают следующие документы: юр. лица — доверенность, выданную представителю юр. лица, копии учредительных документов, свидетельства о гос. регистрации и извещения о присвоении УНП; индивидуальные предприниматели — копию свидетельства о гос. регистрации и извещения о присвоении УНП; физ. лица — паспорт, представители физ. лиц — паспорт и доверенность, удостоверяющую нотариально заверенную копию учредительных документов (РБ) — легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписку из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть проведена в течение шести месяцев до подачи заявления на участие в аукционе) или иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения, документ о состоятельности, выданный обслуживающим его банком или иной кредитно-финансовой организацией, с заверенным в установленном порядке переводом на белорусский (русский) язык; представители юр. и физ. лиц (нерезиденты РБ) — легализованная в установленном порядке доверенность. При подаче документов заявителем (представителем) предъявляется документ, удостоверяющий личность, а руководитель юр. лица — документ, подтверждающий полномочия. Подача документов по почте не допускается. Сведения об участниках аукциона не подлежат разглашению.

Задаток перечисляется на: — текущий счет в российских рублях 3012232138035, код 739, в ОАО «Белорусский банк развития и реконструкции «Белинвестбанк», 220002, г. Минск, пр. Машерова, 29. ОКПО 37492021, ОАО «Сбербанк России», г. Москва, ИНН 770708393, БИК 044525225, к/с 30101810400000000225 в ОПЕРУ ЦБ РФ, счет 30111810800000000154.

— текущий счет в евро 3012232135100, код 739, в ОАО «Белорусский банк развития и реконструкции «Белинвестбанк», 220002, г. Минск, пр. Машерова, 29. ОКПО 37492021, 949817110 в DEUTSCHE BANK AG, Франкфурт, SWIFT код DEUTDEFF.

Получатель — РУП «Институт недвижимости и оценки», УНП 190055182. Назначение платежа: задаток для участия в повторном аукционе по продаже имущества ГУ «Санаторий «Белая Русь» Управления делами Президента Республики Беларусь, проводимом 29 октября 2014 г.

Организация и проведение аукциона осуществляются в соответствии с действующим законодательством Республики Беларусь. Задаток, уплаченный участником аукциона, ставшим Победителем (Претендентом на покупку), будет засчитан в счет окончательной стоимости Объекта. Задаток, уплаченный участниками аукциона, не ставшими Победителем аукциона, Организатор аукциона возвращает безвозмездным платежом на их счета в течение 5 (пяти) банковских дней со дня проведения аукциона.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ 19 ноября 2014 года ТОРГОВ С УСЛОВИЯМИ по продаже имущества, принадлежащего ЗАО «Альфа-Банк»

Table with 2 columns: Предмет торгов (сведения о продаваемом имуществе), Сведения о земельном участке, Продавец имущества, Организатор торгов, Начальная цена предмета торгов (с учетом НДС), Сумма задатка.

1. Победитель торгов (покупатель) оплачивает вознаграждение за организацию и проведение торгов, включающее затраты на организацию и проведение результатов аукциона в размере 1 процента от цены продажи имущества, указанной в протоколе о результатах торгов, в течение 3 рабочих дней со дня проведения торгов.

2. Победитель торгов (покупатель) оплачивает стоимость предмета торгов, установленную в долларах США, в белорусских рублях по официальному курсу Национального банка Республики Беларусь на день перечисления денежных средств на счет продавца в срок, определенный договором купли-продажи предмета торгов с учетом внесенной суммы задатка.

3. При приобретении права собственности на предмет торгов (продаваемое имущество) покупатель обязуется на протяжении одного месяца подписать обязательство в соответствии с требованиями Закона Республики Беларусь «Об актах историко-культурной наследия Республики Беларусь».

Продаваемое имущество является историко-культурной ценностью. Торги проводятся в соответствии со ст.ст. 417, 418 Гражданского кодекса Республики Беларусь и порядком проведения аукциона по продаже имущества, принадлежащего ЗАО «Альфа-Банк», утвержденным организатором торгов.

К участию в торгах допускаются юридические и физические лица, заключившие соглашение с организатором торгов о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона, внешние задаток, а также представившие организатору торгов следующие документы: заявление на участие в аукционе (по форме, установленной организатором торгов); заявление об ознакомлении с документами, продаваемым имуществом, порядком проведения аукциона (по форме, установленной организатором торгов); копии свидетельства о регистрации (для юридических лиц и индивидуальных предпринимателей); копии устава (для юридических лиц); копии платежного документа о внесении задатка; документы, подтверждающие полномочия представителя юридического (физического) лица; а также, при необходимости, иные документы в соответствии с порядком проведения аукциона.

Задаток перечисляется на расчетный счет УП «Минский городской центр недвижимости» № 3012104971019 в региональной дирекции № 700 ОАО «БПС-Сбербанк», г. Минск, код 153001369, УНП 190398583 в срок, установленный для приема документов на участие в аукционе.

Торги проходят в форме открытого аукциона с условиями на повышение начальной цены. Торги проводит аукционист, определенный организатором торгов. В процессе торгов начальная цена повышается аукционистом до тех пор, пока только один участник не согласится приобрести предмет торгов. Данный участник объявляется победителем торгов, а najwyżшая цена (цена продажи) фиксируется в протоколе о результатах торгов и включает НДС. В ходе торгов участники могут предлагать свою цену за продаваемое имущество в соответствии с порядком проведения аукциона.

В случае, если торги признаны несостоявшимися в силу того, что заявление на участие в них подано только одним участником или для участия в них являлся только один участник, предмет торгов продается этому участнику (покупателю) при его согласии по начальной цене, увеличенной на пять процентов.

Оплата стоимости приобретенного имущества с учетом НДС осуществляется победителем торгов (покупателем) в соответствии с условиями торгов в порядке, предусмотренном в договоре купли-продажи.

Договор купли-продажи между продавцом и победителем торгов (покупателем) заключается после предъявления копии платежных документов о перечислении суммы вознаграждения за организацию и проведение торгов и подписывается в течение 10 рабочих дней со дня проведения торгов.

Торги проводятся 19 ноября 2014 года в 12.00 по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукциона. Прием документов, а также консультации по вопросам участия в торгах осуществляются с 20.10.2014 по 17.11.2014 включительно в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 (по пятницам — до 16.45) по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 6.

Телефоны для справок: (017) 327-48-36 (УП «Минский городской центр недвижимости»); (029) 388-71-20 (ЗАО «Альфа-Банк»).

ОЦЕНКА ИМУЩЕСТВА (недвижимость, транспорт, оборудование, бизнес, интеллектуальная собственность) ОРГАНИЗАЦИЯ И ПРОВЕДЕНИЕ АУКЦИОНОВ

■ Арт-рыцар

СА ШПАЛЕР — У ФРАНЦУЗСКУЮ СТАЛІЦУ, або КАНЦЭПЦЫЯ ПЕРАТВАРЭННЯ Ё МАСТАКА

Ён мае сапраўды рамантычны вобраз: доўгія валасы, вытанчаныя завостраныя вусы, бародка... Віктар АЛЬШЭЎСКАГА параўноўваюць з мушкетэрам, і параўнанне гэтае вельмі трапае. Менавіта яно першае ўсплывае ў памяці, а не яго статус прафесара, лаўрэата Дзяржаўнай прэміі Рэспублікі Беларусь, першага вучня Героя Беларусі, народнага мастака Міхася Саавіцкага. Параўнанне невыпадковае і таму, што напрыканцы верасня персанальная выстава Альшэўскага адкрылася ў французскай сталіцы: «Кветкі для Парыжа» ад беларускага творцы экспанаваліся ў зале прэстыжнага клуба «Cercle de l'Union Interalliée», членамі якога з'яўляюцца прадстаўнікі вышэйшага кіраўніцтва французскіх і замежных бізнес-эліт і паслы замежных дзяржаў.

А тая ўжо быццам чырванее ад сораму. Ёсць яшчэ «Калона славы» — калекцыя твораў, прысвечаная Нясвіжскаму палацу, Мірскаму замку, Магілёўскай ратушы, архітэктурным шэдэўрам нашай краіны.

Ужо два гады займаюцца тэмай архітэктуры савецкага перыяду. Мінск — вельмі прыгожы горад. Мне захапляюць яго пампэзнасць, урачыстасць, усе гэтыя класічныя будынкі з масіўнымі калонамі, з вялікай колькасцю геральдыкі, рэльефаў, скульптур. Сярод «герояў» маіх карцін — Цырк, Дом афіцэраў, Га-лоўпаштамі — наш беларускі Эрмітаж... Напісаў ужо каля 10-15 твораў — яны складуць адну агульную карціну пачаў пра сяброў і навакольны свет, маючы канцэптуальна выбудаваць, прыдумачы ход, каб гэтая калекцыя спрацавала. Напрыклад, так, як у праекце «Фрагмент Вавілонскай вежы», дзе трынаццаць палатнаў, на якіх можна бачыць архітэктурныя помнікі, што сталі «візюгаўкамі» розных старажытных цывілізацый, сабраны ў форме вежы.

— Як вы ставіцеся да папрокаў крытыкі, што вашы працы нібы халодныя вытанчаныя канструктары, асноўныя дэталі-элементы якіх — рыцары, музычныя інструменты, помнікі архітэктуры і кветкі?

— Крытыка — гэта асабістае разуменне пэўнай тэмы. А я не магу падладзіцца пад кожнага. І калі адзін крытык скажа мне сёння адно, а заўтра дэсяць крытыкаў — іншае, не магу ж я іх слухаць усіх. Ды і ўвогуле, калі не працаваць, не пісаць творы, то крытыкам і размаўляць не будзе пра што. У кожнага мастака ўласны спосаб мыслення і свая жорсткая схема, формула, па якой ён працуе. Але і яны з часам трансфармуюцца. Я заўсёды знаходжу ў пошуку самага яркага канцэптуальнага вырашэння тэмы.

— Інтэр'ю звычайна пачынаюць з роспиту пра дзіцяціна. Але я спытаю толькі пра адзін цыкавы эпізод напрыканцы нашай размовы. Ці праўда, што маці сфарміравалі на вас, калі вы ў дзіцяціна размалявалі алоўкам шпалеры ў кватэры?

— Не тое, каб сфарміравалі. Я ўжо ў той час вучыўся ў школе-інтэрнаце, і маці сказала: «Вось ты малоец, малоец, а дома ныводнай карціны няма». І я ўзяўся маляваць на шпалерах: рыцар на кані, наводдаль яго замак, бітва невялікай ідзе... Атрымаў твор ледзь не на ўсю сценку! З часам шпалеры пацхну абірліся, іх пераклеілі некалькі разоў, пакаціваючы месца для карцінкі, і папастова засталася заўважным толькі вух каны. Трэба новую карціну маляваць...

Алена КАВАЛЕНКА

— Я вырашыў «падарыць Парыжы кветкі» і перадаць такім чынам сваё захапленне гэтым горадам. Амарыліцы, ружы, касачы, белыя лілеі часта прысутнічаюць у маіх жывапісных творах. Гэта сімвал сьвята, вялікай падзеі, урачыстасці і вытанчанасці.

Дарчы, падчас гэтай паездкі я працаваў над копіяй партрэта Марыі Шыманоўскай (анаканітай п'яністкі XIX стагоддзя і кампазітарка), напісаная сусветна вядомым беларускім мастаком Валенціем Ваньковічам. Увогуле, заўсёды намагаюся працаваць падчас сваіх замежных вандроўкаў, ніколі не спыняюся, не марную час. Акрамя асноўных жывапісных задач, заўсёды вызначаю для сябе дадатковыя.

— Імкніцеся да асэнсаванага існавання?

— Так. Калі ёсць хвілінка недзе ў дарозе, у аэрапорце, на вакзале — заўсёды занатоўваю свае думкі. Што да тэмы нашай размовы, арыгінал партрэта Марыі Шыманоўскай знаходзіцца ў Польскай бібліятэцы ў Парыжы. А прэзентацыя копіі адбудзецца ўжо ў Беларусі напрыканцы гэтага года.

— Гэта не першая ваша паездка ў Францыю. Ведаю, што вы ўдзельнічалі ў мастацкай акцыі ў горадзе Невер ішчэ ў 2000-м...

— Мы падарожнічалі тады па Еўропе разам з сям'ёй, заезджвалі ў Парыж, Рэймс, Буржэ, Страсбург... Праект у Неверы быў міжнародным. Шмат мастакоў удзельнічалі ў стварэнні аднаго вялізнага твора, які потым распілавалі на невялікія кавалкі і прадавалі на дэбратычным аукцыёне. Ад кожнага аўтара патрабавалася правільна ўласнае разуменне мастацтва, сваё творчае

крэда. Мне дапамагала маляваць дачка Вікторыя, таму атрымалася штосці светлае, звязанае з дзіцяцінствам. Успаміны пра гэтую паездку занатаваны ў адным з маіх дзённікаў. Ужо назабраваша шмат тоўстых тамоў і тонкіх кніжачак у карычневых, з цісненнем пераплётах. У іх — працоўныя эскізы, згадкі пра сяброў і навакольны свет, маючы «для сябе». Такія жывыя паўсядзённасць. Фрагменты гэтых дзённікаў, а таксама мае літаратурныя вопыты сабраны ў так званым мастацкім дыярыўшы — кнізе «Уражанне раўнавагі, альбо Лесвіца ўверх». Тэксты ў ёй надрукаваны ў спалучэнні з калажамі з маіх твораў і фатаграфій.

— Бачыла вашы выдатныя здымкі, зробленыя падчас вандроўкаў па Кападокіі і Стамбуле. Такое разамненне і захапленне фактурай і рэльефамі мясцовасцяў! Каваныя рашоткі, мазалі ў Сафіі, дрэва з сіне-чорна-белымі медальёнамі-«вочкамі»... Але мае сэрца назаўжды захапіла котка, якая ўтульна размясцілася на ўзгорыстым покрыве!

— Так, на працягу жыцця працую таксама ў мастацкай фатаграфіі. Яшчэ калі вучыўся ў Рэспубліканскай школе-інтэрнаце па музыцы і выяўленчым мастацтве імя І. Ахрэмчыка, мне падарылі «ФЭД», — з тых часоў і здымаю. Памятаю, што сваю першую плёнку правяў толькі напалову: не хапіла растваральніка...

— Літаральна на днях у французскай сталіцы адбыўся яшчэ адзін вернісаж айчынных мастакоў. У праекце сучаснага беларускага выяўленчага мастацтва «Art-Zabor» удзельнічаюць і вашы творы...

— Выстава «Zabor» два гады вандравала па беларускіх гарадах, потым апынулася ў Нацыянальным мастацкім музеі, трапіла ў Варшаву і, нарастаючы, спынілася ў Парыжы. Мастакі часам скардзяцца, што няма дзе выстаўляцца. А я кажу: «Паглядзіце, колькі ў краіне платоў». Калі ўзяць абласныя і раённыя цэнтры, калгасы, можна паказаваць свае творы бясконца. Каб цябе маглі убачыць і зразумець, каб ты мог сам сябе асэнсаваць. Вы згодны?

— Цікавая думка, але, мяркую, не ўсе мастакі згодныя выстаўляцца ў такой эксперыментальнай экспазіцыйнай прасторы...

— У нас не прывычаліся да думкі, што твор мастацтва ў пэўным сэнсе — таксама тавар, які трэба вучыцца прадаваць. Шмат таленавітых мастакоў зграе непаспяхова і незаўважанымі. На жаль, у нас пакуль няма такой грамадска-выбудаваўчай сістэмы, як на Захадзе, калі галерэй заключаюць кантракт з аўтарам, набываючы творы і «раскручваюць» яго, а калі імя творцы ўжо набывае папулярнасць, яго карціны паспяхова прадаюцца на аукцыёнах.

— Традыцыйнае пытанне: над чым вы працуеце зараз?

— Звычайна пачынаю працу над некалькімі творамі адначасова, потым ім патрэбна «адстаіцца», і я перыядычна да іх звяртаюся. Адна з апошніх маіх жывапісных сэрый — «Музеі свету. Луур». Адначасу працу «Сарамліваць». Яна выяўляе тыповую для сённяшніх вялікіх музеяў сітуацыю, калі натоўп з ружкамі, тэлефонамі-айфонамі згущаецца вакол аголенай статуі і бясконца яе фатаграфуе,

Народжаны ў гэты дзень любяць быць у цэнтры падзей. Нягледзячы на тое, што яны могуць выконваць функцыі кіраўніка, ім нельга перапрацоўвацца; галоўныя іх інтарэсы з'яўляюцца асабістымі праца і асабістае жыццё — яны не могуць развітацца з імі на працяглае час без суму. Калі яны пакідаюць адказныя пасты, супрацоўнікам не хапае іх прамалінейнасці, шчырасці, рашучасці і бездакорнай рэпутацыі. Яны з задавальненнем адпачываюць і забавляюцца з іншымі, але ў некаторых выпадках ім бывае цяжка падтрымліваць кампанію. Часам аб іх складваецца ўражанне як аб асобах, дасведчаных ва ўсіх сферах, ці асобах, залішніх важных, чапурыстых. Яны павінны захоўваць сваю годнасць і рыццельнасць, не дазваляць сябе прываіць самаўпэўненасці і перавагі над іншымі.

Гэта незалежны, вольны і даволі вядомы асоба, якія ажыццяўляюць навакольны свет; яны вельмі шануюць сябе і залішні прамалінейна падыходзяць да жыцця. Ім уласцівы дух сапартыўнага, яны здольны ствараць канфліктную сітуацыю там, дзе гэта, мабыць, і не трэба. Тэма іх жыцця — нясціпныя пошукі праўды. Яны бываюць добрымі сябрамі і адказнымі, клопатлівымі членамі сям'і, але ім вярта пазабгаць занадта вялікай улады над блізкімі людзьмі. Перыядычнае прыняцце другараднага становішча або ролі, нават атрыманне задавальнення ад гэтага — вялікі прагрэс у іх духоўным развіцці.

Даты | Падзеі | Людзі | 18 КАСТРЫЧНІКА

1738 год — нарадзіўся Андрэй Болатаў, рускі вучоны, пісьменнік. Па шматграннасці таленту і навуковых дасягненнях Андрэй Болатава параўноўваюць з Ламаносавым. Але імя першага рускага вучонага-агранома доўгі час было амаль забыта. Дзякуючы Андрэю Болатаву бульбу як культуру сталі вырошчваць у многіх раёнах Расіі. Стараннімі вучонага ў Багародзіцкім павеце Тульскай губерні вырастаў другі пасля Пецяргофа садова-паркавы комплекс: дзікія куток Расіі ператварыўся ў казачны край. Спрабуючы запоўніць вольны час дзяцей і заняць іх карыснай справай, Болатаў стварыў у 1779 годзе ў Багародзіцку першы ў Расіі дзіцячы тэатр. Ён сам пісаў для яго п'есы і ставіў іх разам з дзецьмі. «Я быў з усімі дружалюбным, простым і бясхітрасным, і за гэта мяне паважалі і лічылі добрым чалавекам. А гэта для мяне — даражэй за усё», — так казаў пра сябе сам вучоны.

1893 год — нарадзіўся (г. Коўна) Уладзімір-скі (сапр. Малейка) Уладзімір Іосіфавіч, акцёр, народны артыст Беларусі (1938) і СССР (1955). У 1924-1959 гг. — акцёр Беларускага тэатра імя Я. Купалы (у 1944-м узначальваў франтвую тэатральную брыгаду). Акцёр шырокага творчага дыяпазону. Яго мастацтва вывелася ў дакладнай перадачы псіхалогіі герояў, пластычнасці, яркасці малюнка ролі, валоданні імправізацыйнай, умелай карыстацца сцэнічнай дэтальлю, мімікай. Сярод роляў: Гушка («Айчына» К. Чорнага), Трыстан («Сабака на сене» Лопэ дэ Вега), Іван Каламіцаў («Апошнія» М. Горькага) і іншыя. Здымаўся ў фільмах «Хомяк і дзяцкі» і «Палеская легенда». Голас акцёра часта гучаў па радыё. Памёр у 1971 годзе.

1908 год — нарадзіўся (г. Жытомір) Аляксей Сямёнавіч Бурдзейні, генерал-палкоўнік (1961), Герой Савецкага Саюза (1945). У Вялікую Айчынную вайну на фронце з чэрвеня 1941 года. Удзельнік абароны Львова, Кіева, Харкава, баёў пад Варонежам, Сталінградскай і Курскай бітваў. З восні 1943-га ваяваў на Заходнім, 3-м Беларускам фронтах. Танкавы корпус пад камандаваннем А. Бурдзейнага 26 чэрвеня 1944 г. на захад ад Оршы перарэзаў чыгунку і шашу Масква—Мінск, вызваліў Оршу; 3 ліпеня 1944-га першым уваварваў у Мінск. Удзельнік вызвалення Літвы, баёў ва Усходняй Прусіі. Да 1974 года знаходзіўся на вышэйшых камандных і адміністрацыйных пасадах у Савецкай Арміі. Ганаровы грамадзянін Мінска. Памёр у 1987 годзе.

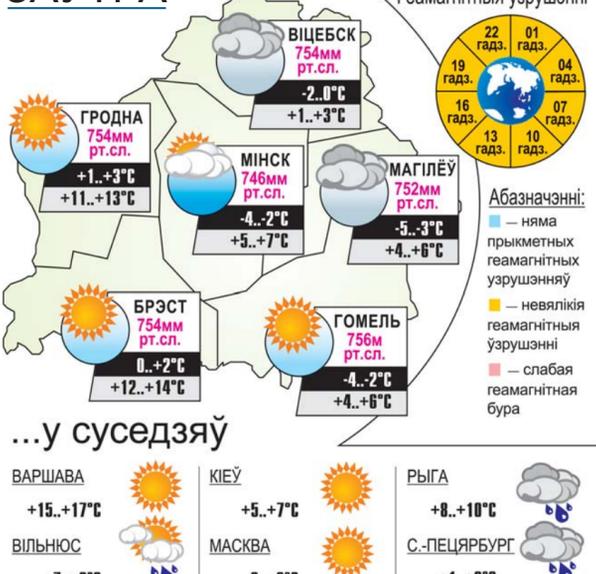
Было сказана
Міхась ЗАБЭЙДА-СУМІЦКІ, спявак: «Лепш спяваючы памерці, чым плачучы жыць».

СЁННЯ

Table with weather data for various cities: Сонца, Усход, Захад, Даўжыня дня, Мінск, Віцебск, Магілёў, Гомель, Гродна, Брэст.

ЗАЎТРА

■ Віншуем!

Душа заўсёды цягнецца да песні. Натхняецца ёю, акрыляецца — і творыць. Надзвычай пранікліва ўздзейнічае на наш духоўны стан народная песня. У ёй — творчы дух нястомных продкаў, папярэднікаў.

Гуляй, душа!

Беларускі дзяржаўны ансамбль «Свята» беражліва даносіць сучаснікам узору нацыянальнай музыкі. За 30 гадоў дзейнасці ён прадставіў на эстрадзе аўтэнтычна і ў апрацоўках шмат фальклорных песень, падрыхтаваў шэраг інструментальных кампазіцый, узнавіў танцы і абрады з розных рэгіёнаў Беларусі. У гэтым вялікая заслуга Васіля Купрыянкі. Увосені 1984 года ён арганізаваў самабытны калектыў. Таленавіты музыкант, фалькларыст, аўтар песень на вершы беларускіх паэтаў, ён уважліва працаваў над абліччам і характарам новага ансамбля. На ўсю краіну і за яе межамі звонка загучалі беларускія народныя песні «Цячэ вада ў ярок», «Мае воцы», «Мамачка родна, пусці на сяло», «Маруся» і іншыя. На беларускай эстрадзе звонелі-пераліваліся галасы Святанкі і Уладзіміра Салодкі, Міхася Пацука.

У 1990-я гады адбыліся змены ў «Свяце». У калектыў прыйшлі маладыя артысты. І зноў песня заіскрылася тут вольна, па-народнаму светла. Спявак Вячаслаў Статкевіч прадоўжыў сямістаўскай традыцыі. З 2001 года ансамбль узначальвае заслужаны артыст Беларусі Анатоль Кашталапаў, творчае майстэрства якога фарміравалася ў Беларускім народным мастацтве, харэаграфічным ансамблі «Харошкі» і ў самім «Свяце». У рэпертуар ансамбля ўвайшлі аўтарскія ваякельныя творы.

Песню «Гуляй, душа!» Таццяна Маслоўскай і Анатоль Кашталапава «Свята» заспявала гады тры таму. У яе створанай актыўнай ўдзел прынялі артысты ансамбля. Звычайна гэтая песня гучыць напрыканцы канцэрта — і пакайце трывалы сьвяточны настрой у прысутных.

Вясёлай песняй «Гуляй, душа!» заўсёды віншуюць усіх, хто шануе нацыянальную музыку, любіць ансамбль «Свята», і асабліва тых, хто нарадзіўся ў гэты кастрычніцкі дзень пад непаўторную мелодыю беларускай залатоў вясні, пад першыя душэўныя гукі з матуліных вуснаў.

Падрыхтаваў Міхась ШАВЫРКІН

Верш Таццяны МАСЛОЎСКАЙ. Музыка Анатоль КАШТАЛАПАВА. Пераклад Вячаслава СТАТКЕВІЧА

Як сабралася радня ўся за стол, Свежаніян пахне ніжэй і двор. Гаманлілі пра былое з цэплом, Уся радня за смачным, доўгім сталом.

Прыпеў: Эх, гуляй, душа, гуляй, ты гуляй! Не шкадуі, сваток, паўней налівай! І гармоніка пайшоў перабор, Весаляліся і хата, і двор!

А на вёсцы сусед не чушы. Як пачуе свежанію — бяжыць. Зацягнулі бабы песні гуртом, Уся радня за смачным, доўгім сталом.

Прыпеў: Крыху лішняга халіў пра запас — Самі ножанкі пусціліся ў пляс. І ўпрысядку пайшоў з каблучком. Уся радня за смачным, доўгім сталом.

Прыпеў: Сонца вечарам схілілася спаць. А застале ўсё ніжэй не суняць. Зорка раніца ўзыйшла за сялом, А радня яшчэ за смачным сталом.

Прыпеў.

ХАТНЯЯ ЭНЦЫКЛАПЕДЫЯ

ПАКАШТУЙЦЕ!

Карамельныя баклажаны
Спатрэбіцца: баклажаны (невялікія) — 5 шт., вада — 100 мл, цукар — 8 ст. л., календра (сухая молатая) — 2 ч. л., перац чорны — 2 шт., часнок — 5 зуб., кінза — 1 пуч., пятрушка — 1 пуч., бальзамічны воцат — 3 ст. л., алей — 2 ст. л., сок аднаго лімона.

Баклажаны нарэзаць кружочкамі таўшчынёй 2-3 см, скласці ў друшкі і перасыпаць соллю. Пакуны на 30 хвілін. Затым прамыць халоднай вадою, абсушыць папяровымі ручнікамі. Бляху заспаць папай для выпечкі. Выкладзі баклажаны. Пэндзілка памасаць іх алеем. Запекіць пры 200 градусах 20 хвілін. У сатэйніку змяшчаць лімонны сок, ваду і цукар. Варыць на невялікім агні 5-7 хвілін. У канцы дадаць дробна нарэзаны чылі і календру. Давесці да кіпення, астудзіць. Дадаць нарэзаны часнок, зеляніну, бальзамічны воцат, пасаліць. Баклажаны выняць з духоўкі і выкладзі ў керамічную форму (або слоік) пластамі, прычым на кожны пласт трэба нанесці трохі падліўкі. Астудзіць і патрымаць у халадзільніку мінімум 1 годзіны.

Гарбузовыя пернікі

Спатрэбіцца: мука — 2 шклянкі, цукар — 6 ст. л., разрыхляльнік цеста — 2 ч. л., соль — 0,5 ч. л., карыца (1/2 у цеста, астатняе ў глазуру) — 3/4 ч. л., арэх мускатны (1/2 у цеста, астатняе ў глазуру) — 3/4 ч. л., гваздзіка (1/4 у цеста, астатняе ў глазуру) — 1/3 ч. л., імбір (1/4 у цеста, астатняе ў глазуру) — 1/3 ч. л., масла — 150 г, гарбуз — 500 г, малако — 4 ст. л. (3 у цеста, 1 у глазуру), цукровая пудра — 1 шклянкі, яйка — 1 шт., алей — 1 ст. л.

Спачатку запячым мякца гарбуза каля 10 хвілін у духоўцы пры 180 градусах і зробім з яго пюрэ. Потым змешваем муку, цукар, разрыхляльнік, соль і спецыі. Дадаём нарэзанае на дробныя кубікі масла і змешваем з мучной сумессю да атрымання дробнай крошкі. Змешваем гарбузовае пюрэ, малако (3 ст. л.) і яйка. Аб'ядноўваем абедзве сумесі, змешваем цеста. Раскочваем у круг таўшчынёй каля 2-2,5 см і разрезаем на 8 трохвугольнікаў. Разграваем духоўку. Бляху заспаць пергаментам і прамазваем алеем. Выкладзі пернікі ў духоўцы пры 200 градусах да залаціста-карычневага колеру (хвілін 20). Астуджаем на рашотцы. Для глазуры змешваем цукровую пудру, вострыя прыправы, тыя, што засталіся, і па кропельцы ўліваем малако, змешваем да кансістэнцыі густой смятаны. Наносім глазуру на астывыя пернікі і падаём да стала.

ПАРАДАК У ДОМЕ

Як пачысціць серабро?
Сярэбраныя рэчы можна адшукваць у любым доме. Хтосьці з'яўляецца прыхільнікам сярэбраных упрыгажэнняў, аддаючы перавагу сціплай высокароднасці серабра золату і плаціне. Іншыя захоўваюць старадаўнія, якія перайшлі яшчэ ад бабуляў, сярэбраны посуд, сталовыя прыборы а таксама манеты.

Сапраўды, серабро — недарагі, але прыгожы і карысны метал. Акрамя магільных уласцівасцяў знішчэння вапняку, якія прысываюць серабру, яго ўжываюць для абеззаражвання вады. Вядома, што апунчаны ў ваду сярэбраны крыжык або лыжка не дазваляць ёй задыхнуцца і набыць непрыемны пах. І спецыяльна для серабра не патрабуе, толькі перыядычная чыстка ад налёту. Існуе некалькі спосабаў пачысціць пачынены метал.

Калі на серабры проба ніжэй за 625, то першапачатковы бляск вырабу можна вярнуць, пачысціўшы яго нашатырам.

Выдатна чысціць серабро і лімонны сок. Вырабы трэба пагрузіць на некалькі гадзін у сок лімона, часам пераварочваючы, калі вадкасць не пакрывае іх цалкам. Калі частата знікне, іх можна даарата і працерці чыстай анучкай.

Але самы просты спосаб — звычайная сталовая сода. Для сумесі, якая чысціць, трэба ў соду дадаць невялікую колькасць вады да атрымання крэмападобнай кансістэнцыі. Кашку нанесці на марлю і праіраць ёю паверхню. Недахоп гэтага метаду толькі ў тым, што калі на вырабе ёсць дробныя дэталі, то ачысціць налёт паміж імі можа быць складана.

Галоўнай праблемай пры чыстцы сярэбраных манет з'яўляецца медзь, якая змяшчаецца ў іх. Менавіта яна і надае ім ярка-зялёны колер, падоўны на цівіль. Такія манеты кладуць у шклянкі посуд і заліваюць 5-працэнтным растворам сернай кіслаты. Серную кіслату можна змяніць 10-працэнтнай падагрэтай мурашынай. Падчас чысткі манеты некалькі разоў дастаюць з раствора і праводзяць механічную чыстку паверхні шчоткай і шоткай. Калі манета мае шэра-фіялетавы налёт, значыць, пашкоджаны яе больш сур'ёзна. Але паспрабаваць аднавіць манету можна. Для гэтага яе апускаюць у 5-працэнтны раствор аміяку, які растварае нарасці і дазваляе выдзіць іх механічным шляхам. Але калі манета мае высокі кошт, то лепш не рызыкаваць, а аддаць яе на прафесійную рэстаўрацыю.

УСМІХНЕМСЯ

Знайшоў «сотку» ў кішэні зімовай курткі? Не траці! Пакладзі ў летнюю. Інвестуй у будучыню!

— А я бачыў учора гульні... Там нейкі свет, і па ім хадзіць можна і з людзьмі размаўляць!

— Гэта ты з дому выйшаў.

Ніхто не чакае цябе так моцна, як таксіста на вакзале.

ВНУ, выкладчык праводзіць пераклічку: — Іваноў? — Тут! — Пятроў? — Тут! — Сідараў? — Яго няма, але ён перадае вам прывітанне!

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

РЭГІСТРАЦЫЯНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 АД 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА, ВЫДАДЗЕНАЕ МІНІСТЭРСТВАМ ІНФАРМАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ.

Дырэктар — галоўны рэдактар КАРПЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛІГІЯ: Н. ДРЬІЛА (намеснік галоўнага рэдактара), Н.КАРПЕНКА (першы намеснік галоўнага рэдактара), А. КІРЯЧУК, А. ІЛЮКОВІЧ (першы намеснік дырэктара), Н. РАСОЛЬКА, С. РАСОЛЬКА, А. СЛАНЕЎСКІ (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛЯШУК, Л. ЦІМОШЫК.

Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда» АДРАС: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага 10-а.

Тэлефоны: прыёмнай — 287 19 19 (тэл./факс); аддзелаў: пісьмаў — 287 18 64, падліку і распытоўвання — 287 18 38, 287 17 21, сакратарыята — 292 05 82, адказных за выпуск дадаткаў: «Чырвоная змена» — 292 44 12; «Мясцовае самакіраванне» — 292 44 12, уласных карэспандэнтаў: у Брэсце: 20 37 98, Віцебску: 43 23 74, Гродне: 43 25 29, Гомелі: 40 91 92, Магілёве: 32 74 31, па Мінскай вобл.: (017) 292 21 03; бухгалтэрыі: 287 18 81.

http://www.zvyazda.by; ПРЫЁМ тэл./факс: 287 17 79, e-mail: info@zvyazda.minsk.by, РЭКЛАМЫ e-mail: reklama@zvyazda.by

(для зваротаў): zvarot@zvyazda.minsk.by Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не заўсёды супадаюць з меркаванням рэдакцыі. Рэдакцыя на сваім меркаванні адбірае і публікуе адрававаныя вей пісьмы. Перадруж матэрыялаў, апуб